

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
Завідувачка кафедри ФМФР

“ ____ ” _____ 2024 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності

072 Фінанси, банківська справа та страхування

за освітньо-професійною програмою
Фінанси, фінансовий менеджмент та страхування

на тему:

**УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ
КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ**

Виконавець:
студент ЦЗВФН

Ухожанський Михайло Валерійович

/підпис/

Науковий керівник:
к.е.н., доцент

Лапіна Ірина Сергіївна

/підпис/

Одеса 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ.....	6
1.1. Економічна сутність фінансових ресурсів комерційного банку.....	6
1.2. Складові системи управління фінансовими ресурсами комерційного банку	17
1.3. Методи оцінки фінансових ресурсів комерційного банку.....	24
РОЗДІЛ 2 ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ АТ «ТАСКОМБАНК».....	29
2.1. Фінансово-економічна характеристика комерційного банку АТ «ТАСКОМБАНК»	29
2.2. Аналіз ресурсної бази комерційного банку АТ «ТАСКОМБАНК».....	35
2.3. Аналіз ефективності управління фінансовими ресурсами комерційного банку АТ «ТАСКОМБАНК».....	52
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ АТ «ТАСКОМБАНК».....	63
3.1. Використання регресійного аналізу для прогнозування фінансових ресурсів комерційного банку АТ «ТАСКОМБАНК».....	63
3.2. Напрями забезпечення ефективного управління фінансовими ресурсами комерційного банку АТ «ТАСКОМБАНК».....	66
ВИСНОВКИ.....	77
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	81
ДОДАТКИ.....	86

ВСТУП

Актуальність теми. Враховуючи складну глобальну ситуацію, яка включає наслідки впливу коронакризи та військову агресію з боку Росії, вкрай важливо, щоб вітчизняна банківська система продовжувала ефективно функціонувати. Банкротство комерційних банків може мати серйозні наслідки для економіки, яку вони обслуговують. Тому для банків надзвичайно важливим є ефективне формування та управління своїми фінансовими ресурсами. Ці ресурси життєво важливі для роботи банку, для його прибутковості, ліквідності та збереження довіри з боку клієнтів. Надаючи фінансові ресурси, банки можуть краще задовольняти фінансові потреби як фізичних, так і юридичних осіб. Підтримка банківських установ базується як на власних, так і на залучених коштах. Виявлення та аналіз факторів, які негативно впливають на формування цих ресурсів, має вирішальне значення. Тому важливою є комплексна розробка теоретико-методологічних підходів, що досліджують сутність, класифікацію та управління фінансовими ресурсами банку. Вирішення цих питань є актуальною проблемою сучасної банківської діяльності в Україні.

Виникнення цих конкретних викликів поставило науковців перед необхідністю розробки ефективних моделей управління фінансовими ресурсами банків. Проблемам забезпечення фінансовими ресурсами комерційних банків присвячено численні наукові праці як вітчизняних, так і зарубіжних вчених. До відомих авторів у цій галузі належать Г. Азаренкова, Т. Андрейків, Л. Васюренко, Е. Гілл, В. Волкова, О. Дзюблюк, О. Зарубий, С. Коваль, Л. Кузнецова, О. Кириченко, Р. Коттер, В. Міщенко, А. Мороз, У. Росола, М. Савлук, П. Роуз, Т. Томарович та ін.

Враховуючи глобальну фінансову нестабільність і виклики всередині вітчизняної банківської системи, існує потреба в подальшому дослідженні управління фінансовими ресурсами в банках. Важливим є критичний аналіз традиційних підходів до організації фінансових ресурсів, механізмів їх формування та державної політики щодо банківського регулювання та страхування вкладів. Крім того, великого значення набуло проведення

комплексного дослідження методів формування ресурсів у вітчизняних банках під час воєнного стану. Це дослідження спрямоване на виявлення факторів, які негативно впливають на ресурсне забезпечення банків, і розробку стратегій для подолання проблем в управлінні фінансовими ресурсами банківських установ.

Актуальність вирішення науково-практичних завдань, пов'язаних з управлінням фінансовими ресурсами вітчизняних банків, вплинула на вибір теми кваліфікаційної роботи, а також на її структуру, мету та завдання.

Метою кваліфікаційної роботи є дослідження теоретичних та практичних засад управління фінансовими ресурсами комерційних банків та розробка, на цій основі, рекомендацій щодо підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами банківських установ України.

Зазначена мета зумовила постановку та необхідність розв'язання наступних завдань:

- 1) дослідити економічну сутність фінансових ресурсів комерційного банку;
- 2) розглянути основні складові системи управління фінансовими ресурсами комерційного банку;
- 3) розглянути методи оцінки фінансових ресурсів комерційного банку;
- 4) проаналізувати фінансово-економічну діяльність комерційного банку АТ «ТАСКОМБАНК» та оцінити його місце на ринку банківських послуг;
- 5) дослідити особливості залучення фінансових ресурсів комерційного банку АТ «ТАСКОМБАНК»;
- 6) проаналізувати ефективність управління фінансовими ресурсами комерційного банку АТ «ТАСКОМБАНК»;
- 7) використати методи регресійного аналізу для прогнозування фінансових ресурсів комерційного банку АТ «ТАСКОМБАНК»;
- 8) визначити напрями вдосконалення управління фінансовими ресурсами комерційного банку АТ «ТАСКОМБАНК».

Об'єктом дослідження є процеси управління фінансовими ресурсами комерційних банків в умовах нестабільності фінансового ринку.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні засади управління фінансовими ресурсами комерційними банками України та розробка пропозицій щодо формування ефективної системи управління ними.

Методи дослідження. У кваліфікаційній роботі використано поєднання загальнонаукових і спеціальних методів дослідження. А саме: такі методи, як теоретичне узагальнення та порівняння були застосовані для дослідження економічної сутності поняття «фінансові ресурси банку». Аналіз та синтез використовувався при аналізі та узагальненні фінансових ресурсів комерційного банку, оцінки його фінансово-економічного стану, а також виявлення факторів, що впливають на формування його фінансових ресурсів. Абстрактно-логічний метод використовувався для визначення стратегії вдосконалення управління фінансовими ресурсами банківської установи. При оформленні вступу та висновків кваліфікаційної роботи застосовано метод теоретичного узагальнення.

Інформаційну базу дослідження складають законодавчі та нормативно-правові акти, що регулюють формування фінансових ресурсів банків, офіційні аналітичні матеріали Національного банку України та АТ «ТАСКОМБАНК», наукові дослідження та публікації науковців, інші актуальні джерела, присвячені управлінню фінансовими ресурсами в комерційних банків.

Окремі результати дослідження доповідалися на VIII Студентській науково-практичній конференції факультету фінансів та банківської справи ОНЕУ «Стабілізація фінансово-економічної системи України» (квітень, 2024 р.).

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, що налічує 43 найменування, 2 додатків. Основний текст кваліфікаційної роботи викладено на 85 сторінках комп'ютерного тексту без додатків. Робота містить 14 таблиць та 12 рисунків.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

1.1. Економічна сутність фінансових ресурсів комерційного банку

Надійна банківська система відіграє вирішальну роль у підтримці фінансової стабільності держави, сприянні сталому економічному зростанню та забезпеченні загального добробуту. Це полегшує рух фінансових ресурсів, що має важливе значення для функціонування ринкової економіки. Виконуючи роль посередників, банківські установи сприяють підвищенню ефективності виробництва шляхом трансформації незадіяних коштів фізичних і юридичних осіб в інвестиції. Для забезпечення безперебійної роботи банки повинні мати достатній обсяг фінансових ресурсів. Тому вивчення теоретичних основ «фінансових ресурсів банку» є важливим як для фінансової науки, так і для практичної діяльності банків. Враховуючи виклики, які породжує коронакриза та війна, вкрай необхідно приділити особливу увагу формуванню достатніх фінансових ресурсів для стабільного розвитку вітчизняної банківської системи та економіки країни в цілому.

Прибутковість, фінансова стабільність, ліквідність і надійність банківських установ залежать від наявності добре збалансованих фінансових ресурсів. Збільшуючи свої фінансові ресурси, банки збільшують свою спроможність задовольняти фінансові потреби підприємств і фізичних осіб. Однак поточний стан фінансового ринку створює проблеми з точки зору придбання та використання цих ресурсів, що робить розгляд цієї теми дуже актуальним.

Важливо визнати, що в галузі економіки не існує загальноприйнятого визначення поняття «фінансові ресурси банку». Відсутність консенсусу можна пояснити складною природою цих ресурсів. У той час як науковці часто обговорюють концепцію «банківських ресурсів», існує дефіцит літератури, яка конкретно заглиблюється у визначення «фінансових ресурсів банку». Однак

розуміння сутності цих ресурсів має велике значення, оскільки вони безпосередньо впливають на прибутковість і ліквідність банку. Отже, існує нагальна потреба у створенні концептуальної основи для ефективного управління фінансовими ресурсами банку.

В економічній літературі існують різні точки зору на визначення поняття «фінансові ресурси банку». Варто зазначити, що деякі вчені використовують такі терміни, як «банківські ресурси», «фінансові ресурси банку» та «ресурсна база» як синоніми. Однак важливо глибше розібратися в нюансах, які відрізняють ці поняття.

Французьке слово «ressource» походить від терміна «resource», що позначає «засіб» або «джерело». У сферах фінансів і менеджменту цей термін використовується для опису засобів, за допомогою яких можна досягти конкретних цілей або підтримувати певну діяльність. Ресурси охоплюють різноманітні активи, такі як фінансові, матеріальні, людські, природні та інформаційні, які необхідні для ефективної роботи організацій, підприємств або ініціатив [5].

Поняття «банківські ресурси» охоплює не тільки «фінансові ресурси банку». Сюди також входять матеріальні, трудові та інформаційні ресурси та ін. Хоча багато вчених зосереджуються насамперед на фінансовому аспекті банківських ресурсів, це головним чином тому, що інші види ресурсів неможливо отримати без достатньої кількості коштів. Іншими словами, для придбання цих ресурсів необхідні фінансові ресурси. Тепер давайте заглибимося в різні точки зору вчених щодо сутності цього поняття.

У таблиці 1.1 представлені «фінансові ресурси банку». У своєму дослідженні Г. М. Азаренкова стверджує, що ці банківські ресурси по суті є фінансовими ресурсами, ототожнюючи ці два поняття [1]. Вона підкреслює, що фінансові ресурси відіграють першочергову роль в ієрархічній структурі ресурсного потенціалу, оскільки інші види ресурсів можуть бути отримані з достатньою кількістю фінансових ресурсів. Однак ми не згодні з цією точкою

зору та стверджуємо, що поняття «банківські ресурси» охоплює не тільки «фінансові ресурси».

Таблиця 1.1

Основні визначення поняття «фінансові ресурси комерційного банку»

Автор та джерело	Визначення
Дрогоруб І.В. [13]	«Фінансові ресурси банку – це сукупність грошових коштів (власні, залучені, запозичені), які знаходяться у розпорядженні банку, є джерелом його виробничого та соціального розвитку, використовуються ним для здійснення дохідних операцій з метою досягнення високих фінансових результатів»
Коваль С. [22]	«Фінансові ресурси банку – це сукупність акумульованих з різних джерел коштів, які формуються у процесі розподільчих та перерозподільчих відносин і використовуються у банківській діяльності з метою отримання прибутку»
Васюренко О. В., Федосік І. М. [5]	«Фінансові ресурси банку – це сукупність власних, залучених і цільових коштів банку, що перебувають у безпосередньому його розпорядженні й використовуються ним для здійснення визначеної банківської діяльності»
Бойко Д.І., Коковіхіна О.О., Цебенко О.В. [4]	«Фінансові ресурси банку – це сукупність власних, залучених та запозичених грошових коштів та їх еквівалентів, що знаходяться в його розпорядженні і використовуються для здійснення банківської діяльності»
Дибя М.І., Якімлюк Я.П. [11]	«Фінансові ресурси банку — це залучені та позичені банком кошти суб'єктів економічної діяльності та фізичних осіб, а також власні банківські кошти (власний капітал), які перебувають у розпорядженні банку і використовуються ним для кредитних, інвестиційних та інших активних операцій, а також для надання послуг (гарантійних, посередницьких, консультаційних, інформаційних, трастових тощо) з метою отримання достатнього прибутку»
Д'яконова І. І. [15]	«Фінансові ресурси банку слід розглядати як частину ресурсів банку, що формується в результаті мобілізації грошових коштів економічних агентів шляхом залучення та позичення, трансформованих за строками, сумами та ризиками відповідно до параметрів розміщення в активи банку шляхом їх адаптації, та власного капіталу (внесеного акціонерами, створеного в результаті діяльності та накопиченого в результаті дооцінки активів), використання яких, як очікується, приведе до збільшення економічних вигід банку у майбутньому»
Автори які ототожнюють поняття «банківські ресурси» і «фінансові ресурси банку»	
Заруба О.Д. [19]	«Банківські ресурси складають всю величину коштів, які може використати банк для проведення своїх операцій, насамперед, кредитних. Складовими ресурсів банку є його власні та залучені від інших юридичних та фізичних осіб кошти»
Савлук М.І., Мороз А.Н. [38]	«Ресурси банківських установ – це сукупність грошових коштів, що знаходяться у розпорядженні банку і використовуються ним для виконання своїх операцій»
Андрейків Т.Я., Сенищ П.М., Сивуляк М.М. [2]	«Банківські ресурси – це сукупність грошових коштів, які знаходяться у розпорядженні банку і використовуються ним для здійснення кредитних, інвестиційних та інших активних операцій»

Джерело: систематизовано автором

Автор О.Д. Заруба використовує термін «банківські ресурси» як синоніми «фінансові ресурси банку» [19]. У своєму визначенні «банківських ресурсів» він підкреслює, що вони охоплюють «загальну суму коштів, доступних банку для здійснення його операцій, насамперед кредитних». Крім того, він зазначає, що до складу цих ресурсів входять власні кошти банку та кошти, отримані від інших юридичних і фізичних осіб. Знову бачимо, що окремі автори ототожнюють різні поняття.

Тлумачення терміну «фінансові ресурси банку», яке надають Д. І. Бойко, О. О. Коковіхіна, О. В. Цебенко [4], усуває поширене недогляд інших авторів, які не розглядають ширшого визначення слова «кошти» в цьому контексті. Важливо визнати, що кошти охоплюють не лише грошові активи, а й їхні еквіваленти, такі як матеріальні активи та капітал.

За словами С. Ковалю [22], фінансові ресурси банку охоплюють широкий спектр коштів, які збираються з різних джерел і утворюються в процесі розподільних і перерозподільних відносин. Потім ці кошти використовуються в банківських операціях з метою отримання прибутку. Таким чином, цей документ чітко визначає ці ресурси як фінансові за своєю природою, а також визначає джерела, з яких вони формуються, і сфери, в яких вони використовуються.

За словами О. В. Васюренка та І. М. Федосіка, фінансові ресурси банку охоплюють сукупність власних коштів, залучених і цільових коштів, які є у вільному доступі та використовуються для різноманітних банківських операцій [5]. Таке тлумачення «фінансових ресурсів» дає нам змогу вивчити не лише те, як ці кошти накопичуються, але й те, як вони ефективно використовуються банківською установою.

Після ретельного розгляду різних точок зору вітчизняних науковців щодо тлумачення терміну «фінансові ресурси банку» стає очевидним, що загальноприйнятого визначення на сьогодні не існує. Проте, упорядкувавши та проаналізувавши різні точки зору, які проливають світло на значення цього поняття, стає зрозуміло, що воно є дуже складним. Тому, ґрунтуючись на

дослідженнях, проведених відомими експертами, ми стверджуємо, що для повного розуміння економічних наслідків терміну «фінансові ресурси банку» вкрай важливо враховувати такі фактори: цільове призначення та санкціоноване використання, витoki їх формування та матеріальний прояв фінансових операцій.

Виходячи з вищезазначеного аналізу, ми твердо переконані, що концепцію фінансових банківських ресурсів слід розуміти як комплексну сукупність як грошових, так і немонетарних активів, доступних банківській установі з метою володіння та тимчасового користування (позичених чи позичених). Ці ресурси необхідні для різних аспектів діяльності банку, таких як забезпечення ліквідності, отримання прибутку, зміцнення позицій на ринку та розвиток інфраструктури. З точки зору менеджменту, фінансові ресурси можна розділити на дві категорії: по-перше, як засіб джерела (зобов'язання), а по-друге, як шляхи для інвестицій (активи). Тому, залежно від конкретних цілей управління фінансовими ресурсами, можуть застосовуватися як пасивні, так і активні підходи.

Хоча в науковому співтоваристві немає єдиної думки щодо точного значення цих термінів, визначення, надані дослідниками, мають схожий зміст. Враховуючи багатоаспектність цих концепцій, на які впливають численні фактори, їх ефективне використання є вирішальним для досягнення високих економічних стандартів у країні. На нашу думку, у центрі уваги має бути не лише спосіб залучення банком найбільшої кількості ресурсів, а скоріше їх розумний розподіл відповідно до потреб розвитку економіки [15].

Важливість цих концепцій полягає в їхній здатності забезпечувати ефективну роботу банківських установ, дозволяючи їм ефективно вирішувати найближчі та довгострокові цілі. Ці концепції мають велике значення в діяльності банків, оскільки наявність достатньої кількості забезпечує фінансову стабільність і сприяє економічному зростанню, що дозволяє успішно функціонувати як окремим банкам, так і банківській системі в цілому.

Належний баланс і структура фінансових ресурсів банку мають вирішальне значення для забезпечення прибутковості банку, підтримки адекватної ліквідності та встановлення довіри між усіма учасниками фінансового ринку. Отже, важливо розглянути класифікацію та організацію різних компонентів, які складають фінансові ресурси банку.

Переглянувши різноманітні точки зору вчених, ми уточнили та впорядкували класифікацію на основі найважливіших атрибутів. Ця вдосконалена класифікація має на меті допомогти в ефективному управлінні рішень, зокрема щодо досягнення бажаного рівня банківських операцій та визначення економічно ефективних джерел фінансових ресурсів.

Фінансові ресурси можна розділити на різні типи залежно від напрямку потоків ресурсів щодо банку. Вхідні фінансові ресурси, які також називають витратами на ресурси, охоплюють фінансові потоки, які надходять до банківської установи. Ці потоки становлять пасивну частину балансу банку та відіграють вирішальну роль у формуванні фінансових ресурсів і прибутковості банку. Різнноманітними прикладами надходження фінансових ресурсів є надходження готівки на кореспондентські рахунки банку, кошти, що надходять на розрахункові та поточні рахунки як юридичних, так і фізичних осіб, залучені депозити, міжбанківські кредити, отримані для ліквідності. Ці надходження фінансових ресурсів служать основою для фінансових операцій банку та визначають його здатність пропонувати кредити та інші фінансові послуги.

Своїми операціями банк формує фінансові ресурси, які називаються ресурсами-результатами. Ці ресурси є результатом цілої низки фінансових заходів, що здійснюються банком, таких як придбання активів, отримання прибутку та інвестування в нове обладнання та приміщення для підтримки розширення та створення нових філій. Ці фінансові ресурси відіграють вирішальну роль у діяльності банку, впливаючи на його прибутковість, профіль ризику та здатність пропонувати різноманітні фінансові послуги.

Вихідні грошові потоки відбуваються з кореспондентських рахунків банківської установи та охоплюють низку видів діяльності. Ця діяльність полягає у розміщенні фінансових ресурсів і тимчасовому використанні власних коштів, здійсненні платежів від імені клієнтів, погашенні зобов'язань та залученні коштів для отримання прибутку. Управління вихідними фінансовими ресурсами має вирішальне значення для банку, оскільки воно впливає на його зобов'язання та витрати, пов'язані з операціями та обслуговуванням клієнтів. Чітке управління цими ресурсами є невід'ємною частиною фінансового менеджменту банку [6].

Запропонований розподіл грошових активів значно допомагає в перевірці та управлінні фінансовими справами банку, оскільки пропонує організовану перспективу походження та розподілу коштів. Це дозволяє банку глибше розуміти приплив і відтік коштів і приймати обґрунтовані рішення щодо управління фінансами.

Другим аспектом, який слід враховувати, є вартість фінансових ресурсів, яку можна розділити на три категорії: безкоштовні, дешеві та дорогі [3]. Категорія фінансових ресурсів визначається їхньою вартістю та впливом на банк. Безкоштовні ресурси — це ресурси, які банк отримує без будь-яких відсотків або додаткових витрат. Яскравим прикладом є власний капітал банку, який не потребує сплати відсотків. Крім того, залишки клієнтів, які не викликають відсотка, також можна класифікувати як безкоштовні ресурси. Дешеві ресурси, навпаки, купуються за відносно низькі відсотки або з мінімальними витратами. Наприклад, за депозитами до запитання можуть нараховуватися відсотки, але ставки зазвичай нижчі порівняно з іншими типами депозитів. Певні типи кредитів, наприклад отримані від державних банків або через міжбанківський ринок, також можуть підпадати під категорію дешевих ресурсів.

Ресурси, які мають високу ціну у вигляді високих процентних ставок або значних додаткових витрат, класифікуються як дорогі ресурси. Ця категорія охоплює строкові депозити, які зазвичай пропонують вищі процентні ставки,

а також ресурси, які банк змушений купувати на міжбанківському ринку за підвищеними ставками.

Управління фінансовими ресурсами має вирішальне значення для банку, оскільки дозволяє ефективно балансувати витрати та ризики. Використання безкоштовних ресурсів може призвести до збільшення прибутку, тоді як залучення недорогих ресурсів допомагає зменшити витрати. Однак важливо зазначити, що використання дорогих ресурсів може вплинути на загальну прибутковість банку. Ефективно керуючи цими ресурсами, банк може досягти своїх фінансових цілей і підвищити ефективність своїх банківських операцій.

Поділ фінансових ресурсів на різні категорії є загальновизнаною практикою, де основними класифікаціями є власні, позикові та залучені ресурси [3; 17; 21; 44]. Власні фінансові ресурси – це безпосередня власність банку, включаючи його капітал, накопичений прибуток та інші активи, отримані в результаті його діяльності. Залучені фінансові ресурси, з іншого боку, охоплюють кошти, отримані від клієнтів та інших джерел для розширення фінансової спроможності банку. Це включає вклади фізичних осіб і підприємств, а також інші кошти, отримані за комерційними угодами. Нарешті, позикові фінансові ресурси складаються з коштів, отриманих за рахунок позик різні установи, такі як інші банки, центральні банки та інші форми боргових зобов'язань.

Тим не менш, існують варіації в тому, як конкретні види фінансових ресурсів інтерпретуються в рамках цього підходу. Під позиковими ресурсами розуміють кошти, отримані від кредиторів та інвесторів, які банки набувають на певних умовах на міжбанківському та фондовому ринках [6]. Проте важливо зазначити, що визначення «мобілізація коштів на фондовому ринку» також охоплює продаж акцій банку, що сприяє формуванню власного капіталу банку через його статутний капітал.

Фінансові ресурси банку поділяються на дві групи: початкові ресурси, які складаються із статутного капіталу, та ресурси, що утворюються під час діяльності банку, такі як залучені кошти та нерозподілений прибуток. Ця

класифікація враховує час створення ресурсу, але не враховує методи, які використовуються для залучення цих фінансових ресурсів.

Термін «у розпорядженні банку» використовується для класифікації фінансових ресурсів на два види: постійні та тимчасові. Постійні фінансові ресурси — це ті, які постійно знаходяться в розпорядженні банківської установи і доступ до яких можливий лише під час її реорганізації або ліквідації, наприклад кошти статутного фонду. З іншого боку, тимчасові фінансові ресурси доступні банківській установі протягом певного періоду часу, наприклад залучені та позичені кошти. Класифікуючи фінансові ресурси банку в такий спосіб, стає можливим оцінити їх стійкість та реалізувати заходи щодо підвищення фінансової стійкості установи [23].

Фінансові ресурси банку класифікуються на основі їх передбачуваності з точки зору розміру. У банківській установі є фінансові ресурси, які можна прямо прогнозувати, та інші, які можна прогнозувати опосередковано.

Банківські кошти та нерозподілений прибуток є прикладами фінансових ресурсів, які можна прямо спрогнозувати. З іншого боку, кошти на рахунках, залишки тимчасово вільних коштів на поточних рахунках та інші джерела банківських ресурсів вважаються фінансовими ресурсами, які можна опосередковано прогнозувати. Для подальшого вдосконалення класифікації фінансових ресурсів ми пропонуємо включити нові критерії, такі як «ступінь новизни щодо бізнес-процесів» і «час».

Фінансові активи банку класифікуються на різні типи на основі їх доступності та тривалості. Існують відносно статичні ресурси, які постійно доступні для банку, але доступ до них можливий лише у разі ліквідації чи реорганізації, наприклад статутний капітал і власність, наприклад будівлі та обладнання. З іншого боку, відносно динамічні ресурси доступні банку протягом певного часу і включають залучені та позичені кошти, а також орендовані приміщення. Крім того, існують статико-динамічні ресурси, які також доступні банку, але можуть бути вилучені власниками без попереднього

повідомлення, наприклад кошти на рахунках і тимчасово вільні залишки на рахунках інших суб'єктів господарювання.

Класифікуючи фінансові ресурси, можна ефективно оцінити стабільність фінансів банківської установи в часі. Ця оцінка відіграє вирішальну роль в управлінні ресурсами установи та розробці стратегій для забезпечення довгострокової фінансової стабільності та стійкості. За допомогою такої класифікації банк може впроваджувати заходи для підвищення фінансової стабільності та гнучкості в управлінні ресурсами, узгоджуючи свою мету сталого розвитку.

З нашої точки зору, поділ фінансових ресурсів на основі їх «рівня інновацій щодо операційних процедур банківської установи» має важливе значення. Ця категоризація дозволяє банку розрізняти ресурси, які раніше не були в обігу на фінансовому ринку, і ті, що були, що сприяє виробленню ефективних стратегій управління для кожної категорії.

Основними фінансовими ресурсами банку є новозалучені кошти, у тому числі залучені від держави, нові депозити фізичних та юридичних осіб, а також кошти, залучені шляхом нових господарських операцій та іншими шляхами. Ці ресурси вважаються основними та вимагають спеціальних стратегій і підходів для залучення та управління. З іншого боку, вторинні фінансові ресурси стосуються коштів, які вже були в обігу на фінансовому ринку та можуть включати ресурси, раніше залучені від інших суб'єктів господарювання. Управління цими ресурсами передбачає впровадження відповідних стратегій.

Практичне значення класифікації фінансових ресурсів на основі їх рефінансування, реконструкції та оптимізації полягає в можливості глибшого розуміння та ефективного управління банком своїми фінансовими активами. Ця класифікація враховує новизну та історичну циркуляцію цих ресурсів на ринку, що дозволяє банку приймати зважені рішення щодо їх використання.

Стабільність економіки та фінансового ринку можна оцінити, дослідивши частку первинних фінансових ресурсів. Якщо ця частка зростає,

то це свідчить про поліпшення економічної ситуації, стабілізацію фінансового ринку, зростання доходів як суб'єктів господарювання, так і громадян. Цей висхідний тренд є позитивним показником економічного стану країни.

Зростання вторинних фінансових ресурсів означає розвиток фінансового ринку, підкреслюючи розширення впливу фінансових посередників і різноманітність доступних фінансових інструментів. Це свідчить про прогрес фінансової системи та її інституційної основи.

На структуру фінансових ресурсів може впливати рівень довіри населення до банківської системи. Якщо відбувається збільшення обсягу ресурсів, які раніше не були в обігу (первинні), це можна розцінювати як ознаку довіри громадян до банків і їх бажання зберігати в них свої кошти.

Оцінюючи ефективність грошово-кредитної політики, можна проаналізувати, як розподіляються фінансові ресурси, і визначити ефективність цієї політики в тій чи іншій країні. Ця оцінка дає зрозуміти, якою мірою стратегії банківської системи сприяють припливу нових коштів, сприяють зростанню фінансового ринку та зміцнюють довіру в суспільстві.

Категоризація фінансових активів відіграє вирішальну роль у покращенні розуміння та структури фінансового ринку для банків, регуляторів та аналітиків. Це також сприяє більш ефективному управлінню цими ресурсами. Отже, запропонована класифікація фінансових активів банку дозволяє ефективно стратегічно управляти загальною діяльністю установи та окремими фінансовими ресурси. Ця класифікація бездоганно інтегрується в стратегічне управління банківською установою, що призводить до покращення фінансових показників, підвищення прибутковості, зниження ризиків і підвищення платоспроможності. Управління фінансовими ресурсами є багатогранним і складним процесом, і точна система класифікації дає банкам можливість ідентифікувати наявні ресурси, оптимізувати їх використання та ефективно зменшувати пов'язані з цим ризики. Зрештою, ця система класифікації стає важливою складовою процвітаючого банківського підприємства, сприяючи зростанню та розвитку всього банківського сектора.

1.2 Складові системи управління фінансовими ресурсами комерційного банку

Враховуючи нинішній складний стан вітчизняного фінансового ринку, актуальним стало питання залучення необхідних коштів. Це вимагає від банківських установ розробки та реалізації ефективної стратегії залучення фінансових ресурсів банків та контролю за ними. Управління фінансовими ресурсами є найважливішим елементом у системі управління банківською установою. Він є невід'ємною частиною загального фінансового менеджменту банку, становлячи безперервний процес.

Стабільність, прибутковість і ліквідність банку значною мірою залежать від ефективного управління його фінансовими ресурсами, як зазначено в дослідженні [27]. Формування та розподіл цих ресурсів є вирішальними факторами. Тепер давайте розглянемо ключові результати, досягнуті банківською установою, яка ефективно управляє своїми фінансовими ресурсами, як представлено в таблиці 1.2.

Досягнення стратегічних цілей, збереження стабільності та успіху на ринку фінансових послуг значною мірою залежить від ефективного управління банком своїми фінансовими ресурсами. Щоб ефективно досягти цього, управлінська команда повинна розробити модель управління фінансовими ресурсами, яка дозволить банку максимізувати прибуток при мінімізації ризиків, узгоджуючи головну мету установи.

Ефективне використання фінансових ресурсів банківської установи вимагає структурного та матеріально-технічного підходу до управління. Використовуючи структуровані логістичні методи та принципи, цей підхід фокусується на організації фінансових ресурсів та оптимізації фінансових процесів. Основна мета – сприяти оптимальному руху фінансових ресурсів у банку та максимізувати їх ефективність.

Таблиця 1.2

Ключові результати ефективного управління фінансовими ресурсами

Основні результати діяльності	Характеристика
1	2
1. Стабільність та надійність	Ефективне управління фінансовими ресурсами допомагає банку забезпечити стабільність та надійність своєї фінансової позиції. Це важливо для того, щоб банк міг вчасно виконувати свої фінансові зобов'язання перед клієнтами та контрагентами.
2. Мінімізація ризиків	Ефективне управління фінансовими ресурсами допомагає банку ідентифікувати, оцінити та керувати різними видами ризиків, такими як кредитний ризик, процентний ризик, ризик ліквідності та інші. Це сприяє запобіганню фінансовим кризам та збитковій діяльності банку.
3. Підвищення прибутковості	Ефективне управління фінансовими ресурсами дозволяє банку оптимізувати розподіл капіталу та ресурсів, що призводить до підвищення прибутковості та рентабельності банку.
4. Оптимізація витрат	Банки, що ефективно управляють фінансовими ресурсами, можуть знизити витрати на управління активами та пасивами, автоматизувати процеси та збільшити ефективність.
5. Додаткове залучення і збереження клієнтів	Ефективне управління фінансовими ресурсами дозволяє банку пропонувати конкурентоспроможні фінансові продукти та послуги, що допомагає залучати нових клієнтів та зберігати існуючих.
6. Збалансованість співвідношення між ризиками та прибутками	Ефективне управління фінансовими ресурсами допомагає банку збалансувати ризики та прибутки, що є ключовим аспектом забезпечення стійкості та прибутковості.
7. Ефективне управління ліквідністю	Банки повинні мати належну ліквідність для того, щоб виконувати свої фінансові зобов'язання в строк та відповідати потребам клієнтів. Ефективне управління фінансовими ресурсами дозволяє керувати ліквідністю.
8. Відповідність законодавству та нормативам	Банки повинні дотримуватися різних законодавчих та регуляторних вимог. Ефективне управління фінансовими ресурсами допомагає забезпечити відповідність цим вимогам.

Джерело: систематизовано на основі [8; 14; 16; 24]

Управління фінансовими ресурсами банку охоплює різні елементи, з акцентом на структурний та логістичний підхід. Однією з основних складових цього підходу є оптимізація процесів. Банк стратегічно визначає ключові фінансові процеси та впроваджує заходи щодо їх оптимізації, що призводить до скорочення витрат, підвищення ефективності та мінімізації ризиків.

Для управління потоком фінансових ресурсів банк використовує підхід до управління ланцюгом поставок. Цей підхід відображає управління логістикою ланцюгів поставок в інших галузях. Банк проводить аналіз різних джерел фінансування та стратегічно інтегрує їх у баланс для оптимального розміщення.

Банківська установа використовує структурно-логістичний підхід для активного моніторингу та аналізу використання фінансових ресурсів. Цей проактивний підхід дозволяє визначити як виклики, так і можливості, дозволяючи своєчасно впроваджувати рішення.

Банк зосереджується на оптимізації своїх ресурсів, включаючи капітал, ліквідність і прибутковість, щоб досягти оптимальної ефективності в кожній із цих сфер.

Оцінка та управління ризиками відіграють життєво важливу роль у структурно-логістичному підході, оскільки банк надає пріоритет зниження ризику та підтримку фінансової стабільності.

Стратегічне управління та планування є невід'ємною частиною діяльності банку. Банк розробляє комплексні стратегії управління своїми фінансовими ресурсами, узгоджуючи їх із довгостроковими та короткостроковими цілями та завданнями.

Впроваджуючи структурно-логістичний підхід, банк може ефективно використовувати принципи логістики для контролю за фінансовими ресурсами, що призводить до підвищення ефективності, зниження витрат і створення стабільної та прибуткової установи. Такий підхід сприяє комплексному розумінню та контролю над потоком фінансових ресурсів, забезпечуючи оптимальне використання та досягнення стратегічних цілей.

Базуючись на структурних і матеріально-технічних міркуваннях, ми пропонуємо послідовний підхід до управління фінансовими ресурсами, як показано на рисунку 1.2. Запропонований процес охоплює сім основних етапів управління фінансовими ресурсами банку.

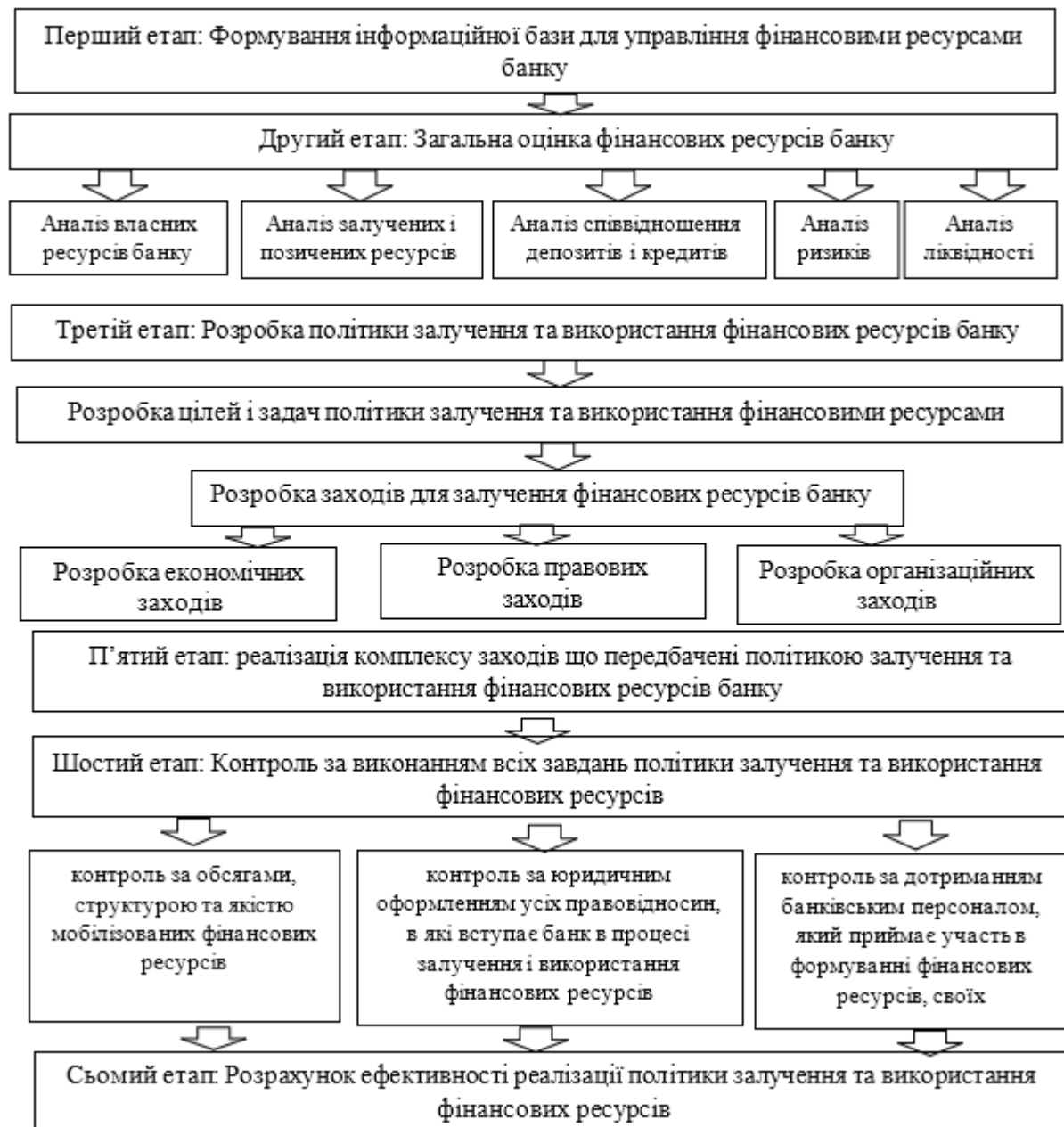

Рис. 1.2. Етапи процесу управління фінансовими ресурсами комерційного банку

Початкова фаза процесу передбачає створення інформаційної основи щодо фінансових активів банку. Це передбачає збір та обробку всіх необхідних фінансових звітів з метою аналізу кількості, складу та якості фінансових ресурсів банку. На основі отриманих даних можна приймати ефективні управлінські рішення. Інформація може надходити з різних форматів і каналів, і вона повинна бути зведена в єдину інформаційну систему. Щоб досягти цього, необхідно

створити повну базу даних, що охоплює фінансові дані, що стосуються всіх аспектів діяльності банку. Ця база даних повинна бути ретельно організована, забезпечуючи легкий доступ до даних, зберігаючи при цьому високий рівень безпеки. Крім того, інформаційна основа для управління фінансовими ресурсами банку повинна бути бездоганно інтегрована з іншими інформаційними системами всередині банку, такими як управління ризиками, управління активами та управління ліквідністю.

Наступним етапом процедури є проведення комплексної оцінки грошових активів банку. Ця оцінка включає перевірку внутрішніх коштів банку, а також коштів, отриманих шляхом запозичень. Додатково включає аналіз співвідношення депозитів і кредитних операцій, а також оцінку ризиків і ліквідності банку. На цьому етапі стає можливим з'ясувати, наскільки банківська установа володіє достатніми фінансовими ресурсами.

Основною метою аналізу фінансових ресурсів банківської установи є оцінка кількості, складу та змін власних ресурсів. Це також передбачає оцінку обсягу та складу використаних коштів із забезпеченням дотримання нормативів достатності капіталу. Четвертий етап цього процесу передбачає формування стратегії залучення та використання фінансових ресурсів банку, яка є найважливішою складовою загальної банківської політики.

Підхід банку до управління коштами передбачає реалізацію ряду стратегій залучення коштів від суб'єктів ринку. Це робиться з метою досягнення бажаного обсягу та складу ресурсів банку, а згодом – визначення їх розширення чи скорочення. Кінцевою метою є задоволення інтересів і потреб банку, його власників і кредиторів, а також дотримання нормативних вимог. Для встановлення найбільш ефективного підходу до залучення та використання фінансових ресурсів банку вкрай важливо чітко визначити як стратегічні, так і тактичні цілі та завдання.

Коли банківська установа прагне залучити фінансові ресурси, її першочерговими завданнями має бути створення сприятливих умов для ефективної діяльності банку. Це включає створення оптимального власного

капіталу, розширення резервних фондів та інших фондів, залучення ресурсів як внутрішнього, так і зовнішнього ринків. Крім того, банк повинен зосередитися на оптимізації та покращенні якості свого депозитного портфеля, дотримуючись при цьому параметрів якості, встановлених центральним банком. Також важливими аспектами є мінімізація витрат і ризиків, досягнення оптимального рівня ліквідності, прибутковості та фінансової стабільності. Зрештою, функція фінансового посередництва на фінансовому ринку та в економіці вимагає від банківських установ мобілізації наявних коштів у фізичних та юридичних осіб і їх розподілу для задоволення інвестиційних потреб бізнесу.

Для ефективного управління фінансовими ресурсами банківська установа повинна вирішувати кілька основних завдань. Це дотримання економічних нормативів, встановлених регулятором, організація роботи працівників, які обслуговують клієнтів та ведуть фінансові операції, забезпечення відсутності в установі ресурсів, що не приносять доходу (за винятком обов'язкових резервів), підтримання оптимального балансу між власними та позикових коштів, а також досягнення правильного балансу між депозитними та кредитними операціями. Особливу увагу слід приділити строковим вкладам, оскільки вони підтримують ліквідність установи. Необхідно докласти зусиль, щоб зменшити ризики, пов'язані з депозитами, і постійно вдосконалювати банківські послуги та клієнтський досвід, щоб залучати більше коштів. Після визначення основних цілей і завдань залучення фінансових ресурсів банк може приступати до реалізації стратегії, що створює сприятливі умови для залучення коштів юридичних і фізичних осіб, які мають тимчасово вільні кошти.

Заслуговує на увагу структура політики, спрямованої на залучення фінансових ресурсів, яка складається з різних елементів, які є основою для залучення вільних коштів на фінансовому ринку. Розглядаючи стратегію залучення та використання фінансових ресурсів, найбільш доцільно виділити наступні основні складові:

Контроль є сьомим і завершальним етапом реалізації цієї політики. Цей етап включає в себе кілька ключових компонентів.

Для збереження контролю над фінансовими ресурсами банківським установам необхідно мати нагляд за структурою та обсягами цих ресурсів. Це включає здійснення контролю за формуванням і використанням власного капіталу, а також забезпечення своєчасного відрахування до загального та спеціального резервів, які регулюються відповідним органом. Крім того, контроль за залученими фінансовими ресурсами потребує оцінки їх обсягу, стабільності, структури, рівня диверсифікації та ліквідності. Крім того, коли мова йде про позикові кошти, контроль зосереджений насамперед на моніторингу потенційних напрямків, у яких ці ресурси можуть бути використані.

Забезпечення правильності юридичних реєстрацій за участю акціонерів, вкладників та клієнтів є важливим аспектом діяльності банківської установи, особливо коли йдеться про мобілізацію фінансових ресурсів. Не менш важливим є контроль за дотриманням персоналом банку своїх призначених ролей та обов'язків, як зазначено в правилах, що регулюють функціональні підрозділи. Цей нагляд необхідний для ефективного управління фінансовими ресурсами та запобігання потенційним ризикам. Варто зазначити, що кількість і склад фінансових ресурсів безпосередньо впливають на фінансову стійкість банку та його здатність здійснювати різноманітні операції та надавати різноманітні банківські послуги. Підтримання оптимального балансу між прибутковістю та ліквідністю є стрижневим фактором успішного функціонування банку. Вміле управління фінансовими ресурсами передбачає досягнення гармонійної рівноваги між цими показниками, забезпечення прибутковості шляхом розподілу фінансових ресурсів на активи, що приносять дохід, і гарантування ліквідності через добре структуровану структуру зобов'язань і резервів. Такий підхід допомагає зменшити ризики, пов'язані з недостатньою ліквідністю або надмірним ризиком.

Для досягнення максимальної прибутковості та підтримки достатньої ліквідності банки виділяють значні ресурси на управління своїми фінансовими активами. Це охоплює різні стратегічні заходи, такі як балансування активів і пасивів, зниження ризиків, аналіз ринку, оцінка конкурентів і ретельне вивчення

вимог інвесторів, клієнтів і вкладників. Ефективне управління фінансовими ресурсами відіграє вирішальну роль у загальній діяльності банківської установи, дозволяючи їй процвітати та залишатися стійкою в банківському ландшафті, що постійно змінюється.

1.3. Методи оцінки фінансових ресурсів комерційного банку

Існує два основних підходи до оцінки фінансових ресурсів комерційного банку: метод загального фонду та метод розподілу активів. Метод загального фонду передбачає об'єднання всіх доступних ресурсів, а потім їх розподіл між різними видами активів, такими як позики, державні цінні папери та готівка. Ключова ідея цього методу полягає в тому, що джерело коштів не так важливо, як їхній внесок у досягнення цілей банку. Цей підхід показано на малюнку 1.3.

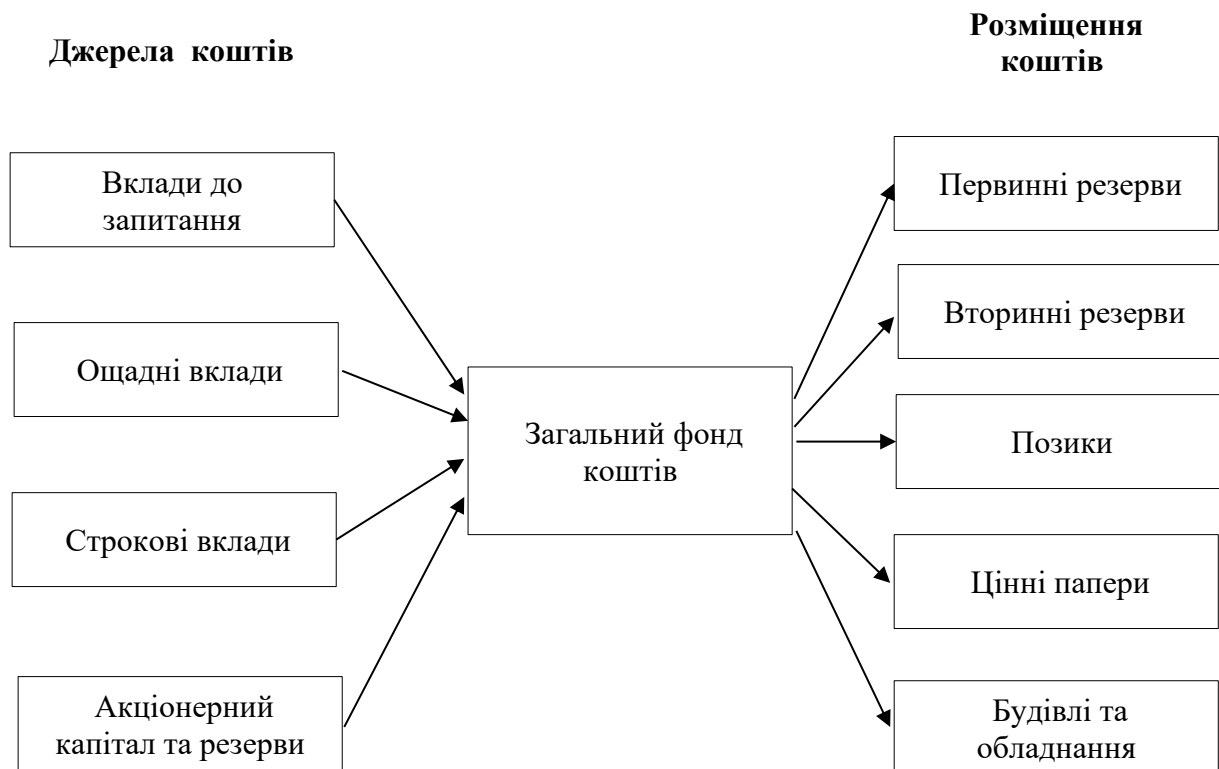

Рис. 1.3 Управління фінансовими ресурсами комерційного банку за методом загального фонду коштів

Переваги підходу: використання методу загального фонду надає банку значну гнучкість у виборі своїх активних операцій. Недоліки підходу: недоліком даного методу є відсутність чітких критеріїв розподілу коштів за різними категоріями активів, а також невирішеність питання балансування принципів ліквідності та прибутковості.

В основі такого підходу лежить досвід співробітників банку, які розподіляють кошти на основі своєї оцінки прибутковості в поточних умовах. Стратегія розподілу активів (або конвертації коштів) залежить від розуміння того, що потреба банку в ліквідних коштах залежить від походження придбаних коштів.

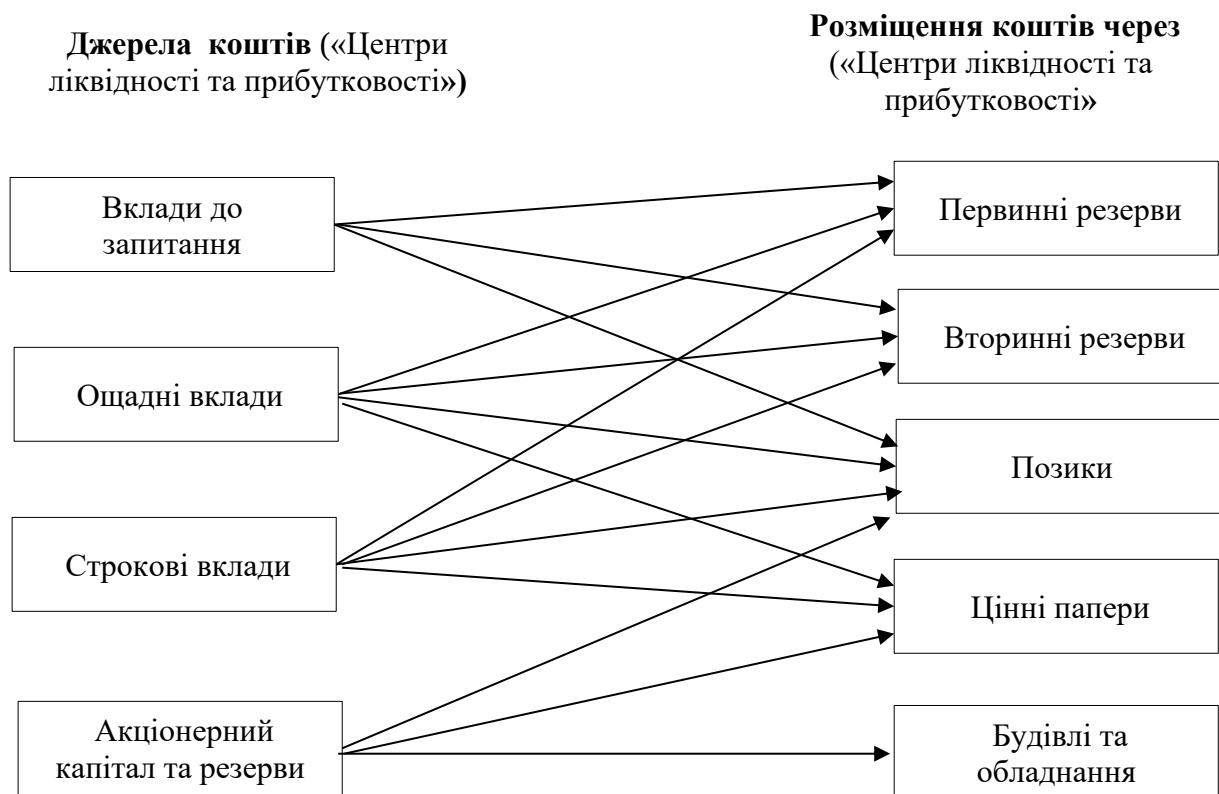

Рис. 1.4. Управління фінансовими ресурсами комерційного банку за методом розподілу активів

Другий спосіб має ряд переваг. Однією з ключових переваг є його здатність точно встановлювати мінімальний поріг як для первинних, так і для вторинних резервів. Це дозволяє більше розподіляти кошти на позики та цінні папери, що в

кінцевому підсумку підвищує прибутковість банку.

І метод спільного фонду, і метод розподілу активів мають однакові недоліки. Ці методи головним чином зосереджені на ліквідності обов'язкових мінімальних резервів і потенційному знятті депозитів, нехтуючи при цьому важливістю задоволення вимог клієнтів щодо кредиту. У цьому сценарії наявність ліквідних коштів стає вирішальною для задоволення зростаючого попиту на кредити, який може випереджати зростання депозитів. Також важливо враховувати сезонні коливання в окремих банках, де попит на кредити може зрости при зменшенні обсягів депозитів. Крім того, у періоди економічного зростання попит на кредити може перевищувати зростання депозитів через реалізовану монетарну політику, тоді як під час економічного спаду темпи зростання депозитів є вищими в усіх банках. Тому в періоди економічного процвітання помірне зростання депозитів врівноважується високим попитом на кредити.

Обидва методи, що розглядаються, мають спільний недолік: вони покладаються на вимірювання загального рівня ліквідності, а не конкретного граничного рівня. У той час як середнє відношення готівки та державних цінних паперів до загальної кількості депозитів може дати уявлення про ліквідність усієї банківської системи, воно не інформує окремі банки про точну суму коштів, яку вони потребують для покриття зняття депозитів і запитів на кредит протягом наступного тижня. Щоб точно визначити необхідні резерви готівки в будь-який конкретний момент, банк повинен проаналізувати рахунки своїх індивідуальних клієнтів і мати повне розуміння економічних і фінансових умов на місцевому ринку.

На нашу думку, основною перешкодою для широкого використання математичних моделей і методів в управлінні банками є нерозуміння та невизнання їх сутності та важливості серед фінансових менеджерів. Цей брак розуміння можна пояснити обмеженим доступом до математичних методів управління в освіті фінансових менеджерів, оскільки фінансові та банківські дослідження зосереджені насамперед на гуманітарних науках, а не на

нетрадиційній математиці, такій як теорія оптимального управління. Отже, ймовірність того, що фінансові менеджери познайомляться з цими методами, досить мінімальна. Це спостереження додатково підтверджується переважною опорою на інтуїцію та базовий фінансовий аналіз у повсякденному управлінні фінансовою діяльністю в банківському секторі.

В умовах зростання попиту на банківські продукти та послуги в українській економіці в поєднанні зі зниженням прибутковості фінансових інструментів дії фінансових менеджерів банків відіграють ключову роль у необхідності вдосконалення фінансового менеджменту та максимізації економічної ефективності. Їхнього вибору. Щоб досягти цього, широке використання математичних моделей і оптимальних методів управління може створити сприятливі умови, які заохочують реалізацію обґрунтованих фінансових рішень.

Другим суттєвим об'єктивним фактором є складність і недостатня універсальність найбільш ефективних методів управління. Це означає, що необхідно розробити унікальний підхід для вирішення кожного конкретного та помірно складного питання управління, включно з тим, що стосується фінансових ресурсів. Отже, формулювання та алгоритмізація таких завдань виявляється самотійною та надзвичайно складною проблемою.

Складність цього питання двояка. Початковий аспект передбачає необхідність всебічного і точного опису задачі управління фінансовою діяльністю, як семантично, так і математично. Подальший аспект стосується ідентифікації та реалізації відповідних математичних підходів для вирішення цих завдань. Отже, ефективне управління фінансовими ресурсами банку передбачає оптимізацію його кредитної та депозитної політики. Це зумовлює необхідність створення моделі, яка забезпечує оптимальне управління активами та пасивами з кінцевою метою максимізації прибутку та підтримки достатньої ліквідності банку.

Першочергове значення власних ресурсів банку – це підтримка його стабільності. Коли банк засновується, його власні ресурси використовуються для

покриття основних початкових витрат, які є обов'язковими для початку його діяльності. Використовуючи власні ресурси, банки формують необхідні резерви. Зрештою, основним засобом інвестування капіталу є власний капітал.

Підсумовуючи, можна сказати, що обґрунтування теоретичних аспектів управління фінансовими ресурсами банків має вирішальне значення для підвищення ефективності як окремих банків, так і банківської системи в цілому, закладаючи таким чином основу економічного розвитку нашої країни.

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ АТ «ТАСКОМБАНК»

2.1. Фінансово-економічна характеристика комерційного банку АТ «ТАСКОМБАНК»

Заснований у 1989 році як «Тавридабанк», АТ «Таскомбанк» є одним із перших комерційних банків України. У 2005 році він увійшов до складу авторитетної банківської групи «ТАС», яка на сьогодні є її материнською компанією (згідно з Рішенням Комітету Національного банку України від 22.03.2017 № 72). Фінансовий сектор економіки є ключовим напрямком для групи, представляючи життєво важливу сферу довгострокового стратегічного значення.

Банк змінив назву у 2012 році за рішенням загальних зборів акціонерів. Тоді воно було відоме як Публічне акціонерне товариство «ТАСКОМБАНК». У 2016 році банк успішно пройшов ретельну оцінку НБУ, не вимагаючи докапіталізації. Згодом, відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення ведення бізнесу та залучення інвестицій емітентами цінних паперів» від 16.11.2018 р. за № 2210 вид Банку було змінено з публічного акціонерного -акціонерне товариство в приватне. Таке рішення прийнято Загальними зборами акціонерів Публічного акціонерного товариства «ТАСКОМБАНК» (відповідно до протоколу № б/н від 02 серпня 2019 року). У зв'язку з цим повне найменування Банку було змінено з ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ТАСКОМБАНК» на АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ТАСКОМБАНК». 10 червня 2019 року було офіційно зареєстровано Статут Банку в новій редакції та внесено необхідні зміни до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.

Остаточним власником банку є громадянин України Сергій Леонідович Тігіпко. Тігіпко володіє 100% корпоративних прав компанії ALKEMI LIMITED,

яка, в свою чергу, володіє 99,93065% статутного капіталу банку. Крім того, Тігіпко є акціонером банку і безпосередньо володіє однією акцією. Загалом частка Тігіпка в банку становить 99,93066%. Станом на 31 грудня 2022 року сукупна частка прав власності на акції Банку, як пряме, так і опосередковане, становить 0,00183%.

АТ «ТАСКОМБАНК» – універсальна фінансова установа, що задовольняє різноманітні потреби корпоративних та приватних клієнтів. Основний напрямок діяльності Банку – налагодження комплексних відносин з клієнтами, надання широкого спектру фінансових послуг. Поєднуючи індивідуальний підхід, передові технології та зручні банківські продукти, Банк прагне забезпечити винятковий банківський досвід. Працюючи на принципах довгострокового співробітництва, Банк допомагає своїм клієнтам у визначенні найбільш вигідних стратегій для досягнення фінансової стабільності та підвищення їх добробуту. Протягом досліджуваного періоду Банк здійснює такі заходи:

Банк пропонує широкий спектр послуг, включаючи кредитування як юридичних, так і фізичних осіб, документарні операції, такі як гарантії та акредитиви, розміщення та залучення кредитів та депозитів на міжбанківському ринку, залучення депозитів як юридичних, так і фізичних осіб, розрахунки та касове обслуговування в національній та іноземній валютах, операції з банківськими платіжними картками, операції з цінними паперами, зберігачі цінних паперів, супровід зовнішньоекономічної діяльності клієнтів, встановлення та підтримання кореспондентських відносин з іншими банками, валютно-обмінні операції, приймання публічних платежів, оренда індивідуальних сейфів, міжнародні та національні грошові перекази, купівля-продаж банківських металів у фізичних осіб, послуги електронної комерції, форвардні операції з клієнтами та різноманітні інші операції.

З початку широкомасштабних військових дій в Україні Російською Федерацією 24 лютого 2022 року частина території України опинилася під окупацією, а інша частина залишається в небезпеці через триваючі бойові дії. Ця війна призвела до необхідності внесення змін до стратегічного розвитку нашої

мережі відділень, що призвело до закриття одних філій і призупинення роботи інших. Проте варто зазначити, що незважаючи на війну, АТ «ТАСКОМБАНК» успішно відкрив два нових відділення, які були заплановані ще до початку бойових дій. Станом на 1 січня 2024 року АТ «ТАСКОМБАНК» нараховує 101 відділення, а чисельність працівників в них складає 1586 осіб. Крім того, наш банк пишається тим, що пропонує окремі відділення та центри обслуговування VIP для наших шановних роздрібних клієнтів у категорії Private Banking, а також для наших корпоративних клієнтів VIP, які користуються перевагами нашої ексклюзивної моделі обслуговування VIP, що забезпечує підвищений комфорт та індивідуальне обслуговування клієнтів.

Регіональні відділення АТ «ТАСКОМБАНК» виступають представниками, відіграючи вирішальну роль у реалізації єдиної стратегії розвитку банківської справи. Вони забезпечують оперативне та ефективне обслуговування клієнтів, а також служать засобом залучення та ефективного розподілу фінансових ресурсів. Станом на 1 січня 2024 року АТ «ТАСКОМБАНК» посідає 16 місце серед 63 банків України за розміром чистих активів.

Підтверджуючи 10 березня 2022 року віднесення АТ «ТАСКОМБАНК» до системно-важливих банків, Національний банк України встановив підвищені вимоги до максимального кредитного ризику банку на одного контрагента. Зокрема, показник Н7 не повинен перевищувати 20%, на відміну від стандартного порогу в 25% для несистемно важливих банків. Протягом 2023 року банк старанно дотримувався цих встановлених стандартів.

Відповідно до вказівок НБУ та внутрішніх нормативних документів Банку, кредитний ризик активів Банку регулярно оцінюється щомісячно. Ця оцінка враховує різні фактори, такі як рівень ризику, ймовірність дефолту та потенційні втрати в результаті дефолту. Конкретні компоненти кредитного ризику оцінюються на основі боржника/контрагента, типу активу, типу забезпечення, валюти боргу та методу оцінки активів.

У зв'язку зі зниженням якості кредитного портфеля внаслідок воєнних дій в Україні АТ «ТАСКОМБАНК» вжив заходів щодо усунення знецінення активів. Для точного врахування фактичних втрат у портфелі банку з початку 2022 року створені резерви під кредитні операції загальним обсягом близько 2,2 млрд грн.

Після ретельного вивчення практики кредитування ТАСКОМБАНК переоцінив свої стратегії та визначив стратегічні галузі та регіони, які пропонують потенціал для зростання кредитних інвестицій при збереженні помірному рівня ризику. З серпня 2022 року відбулося помітне покращення в управлінні кредитним портфелем, позичальники банку успішно пережили складний період і поступово відновили свою діяльність.

Фінансова установа АТ «ТАСКОМБАНК» дотримується всіх економічних стандартів, встановлених Національним банком України (НБУ), забезпечуючи значний запас міцності навіть в умовах війни та активних бойових дій, ініційованих державою-агресором. Під час Загальних зборів акціонерів у червні 2022 року АТ «ТАСКОМБАНК» вирішив спрямувати частину прибутку, а саме 200 000 тис. грн, до резервного фонду. Таким чином, станом на 1 січня 2024 року резервні та інші кошти банку сягнули 332 млн. грн.

АТ «ТАСКОМБАНК» працює ефективно, дотримуючись загальноприйнятих стандартів управління та використовуючи передову банківську практику. Проводить незалежну кредитну політику та надає першочергову увагу наданню якісних банківських послуг. В результаті АТ «ТАСКОМБАНК» зарекомендував себе як значний гравець в українському банківському секторі та продовжує процвітати в умовах конкуренції на фінансовому ринку країни.

Розглянемо основні показники фінансової діяльності АТ «ТАСКОМБАНК» за період з 2020 по 2023 рр.

Таблиця 2.1

Аналіз динаміки та структури доходів АТ «ТАСКОМБАНК»*

Показники	2020р.		2021р.		2022р.		2023р.		Зміни за звітний період							
	Сума, млн. грн.	Питома вага, %	Сума, млн. грн.	Питома вага, %	Сума, млн. грн.	Питома вага, %	Сума, млн. грн.	Питома вага, %	2021-2020		2022-2021		2023-2022		2023-2020	
									млн. грн	%	млн. грн	%	млн. грн	%	млн. грн	%
Процентний дохід	2588	76,03	2982	71,22	4166	68,37	5021	79,35	394	15,22	1184	39,70	855	20,52	2433	94,01
Комісійні доходи	593	17,42	838	20,01	924	15,16	883	13,95	245	41,32	86	10,26	-41	-4,44	290	48,90
Операційні доходи	223	6,55	367	8,77	1003	16,46	424	6,70	144	64,57	636	173,30	-579	-57,73	201	90,13
Доходи, всього	3404	100,00	4187	100,00	6093	100,00	6328	100,00	783	23,00	1906	45,52	235	3,86	2924	85,90

*Розраховано за даними річної звітності АТ «ТАСКОМБАНК»

Таблиця 2.2

Аналіз динаміки та структури витрат АТ «ТАСКОМБАНК»*

Показники	2020р.		2021р.		2022р.		2023р.		Зміни за звітний період							
	Сума, млн. грн.	Питома вага, %	Сума, млн. грн.	Питома вага, %	Сума, млн. грн.	Питома вага, %	Сума, млн. грн.	Питома вага, %	2021-2020		2022-2021		2023-2022		2023-2020	
									млн. грн	%	млн. грн	%	млн. грн	%	млн. грн	%
Процентні витрати	1205	39,86	1167	31,28	1934	31,91	2661	42,47	-38	-3,15	767	65,72	727	37,59	1456	120,83
Комісійні витрати	266	8,80	438	11,74	535	8,83	606	9,67	172	64,66	97	22,15	71	13,27	340	127,82
Інші витрати	1478	48,89	2027	54,33	3580	59,07	2879	45,95	549	37,14	1553	76,62	-701	-19,58	1401	94,79
Відшкодування податку на прибуток	81	2,68	99	2,65	12	0,20	119	1,90	18	22,22	-87	-87,88	107	891,67	38	46,91
Витрати, всього	3023	100,00	3731	100,00	6061	100,00	6265	100,00	708	23,42	2330	62,45	204	3,37	3242	107,24

*Розраховано за даними річної звітності АТ «ТАСКОМБАНК»

Спочатку проаналізуємо доходи банку (табл. 2.1). Протягом аналізованого періоду спостерігається помітна висхідна траєкторія загальних доходів АТ «Ощадбанк» зі суттєвим зростанням загального доходу на 85,90%. Основною складовою цього доходу є процентний дохід, який не тільки домінує в структурі доходу, але й демонструє постійне зростання (94,01%). Позитивним є те, що його частка в загальній структурі також збільшилася з 76,03% до 79,35%. Це зрушення свідчить про помітне зростання рівня активності АТ «ТАСКОМБАНК».

У таблиці 2.2 представлені висновки щодо структури та динаміки витрат банку. Аналізуючи дані таблиці 2.2, стає очевидним, що процентні витрати суттєво зросли за аналізований період на 120,83%. Також зростає і їх питома вага – 42,47% (порівняно з 39,86% раніше). Це свідчить про те, що протягом досліджуваного періоду АТ «ТАСКОМБАНК» успішно використовував депозитні операції для залучення фінансових ресурсів.

З іншого боку, комісійні витрати помітно зросли на 127,82%. Зменшення прибутку АТ «ТАСКОМБАНК» призвело до зменшення суми сплаченого та відшкодованого податку на прибуток. Проте у 2021 році АТ «ТАСКОМБАНК» продемонстрував прибутковість та працював ефективно завдяки зростанню інших операційних доходів та інших джерел надходжень, а також зменшенню процентних витрат.

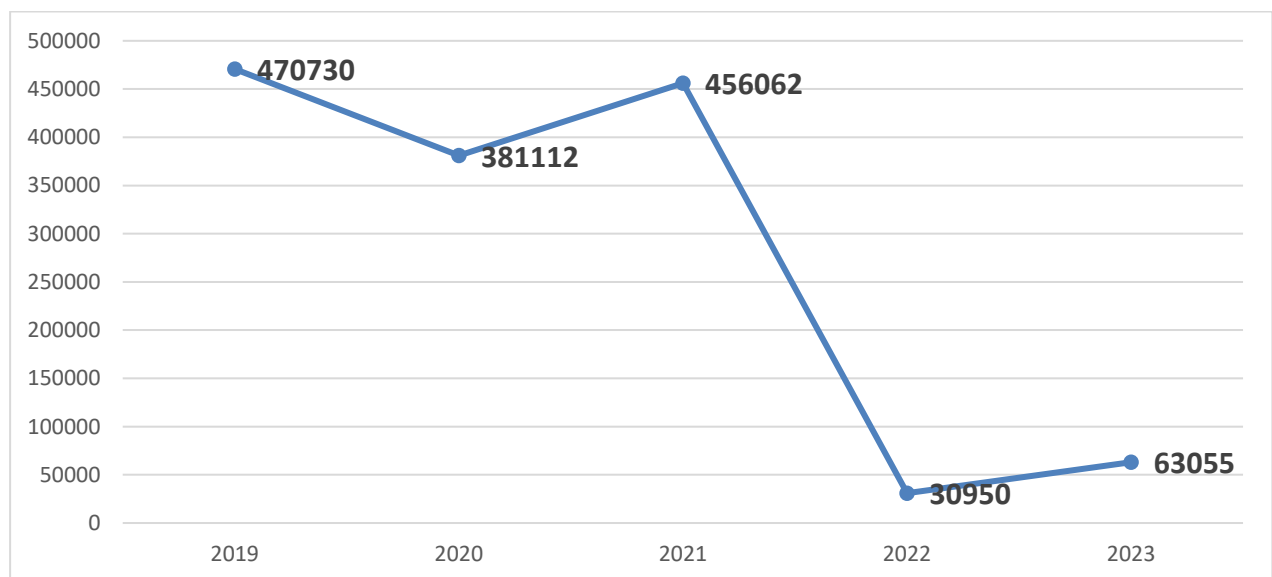

Рис. 2.1. Динаміка чистого прибутку АТ «ТАСКОМБАНК» за 2019-2023 роки, тис. грн.

Рисунок 2.1 ілюструє коливання чистого прибутку АТ «ТАСКОМБАНК» з 2019 по 2023 роки. Очевидно, що чистий прибуток не має послідовної закономірності. За три роки, з 2019 по 2021 рік, спостерігається помітне зростання чистого прибутку, який склав 456062 тис. грн. Однак у 2022 році спостерігається значне зниження цього показника до 30950 тис. грн., або на 93%. Це пояснюється введенням воєнного стану в Україні та агресивними діями Росії.

Однак вже в 2023 році відмічається зростання чистого прибутку до 63055 тис. грн.

2.2. Аналіз ресурсної бази комерційного банку АТ «ТАСКОМБАНК»

Щоб забезпечити безперебійне функціонування комерційного банку, необхідно, щоб він володів достатньою кількістю фінансових ресурсів. Таким чином, надання цих важливих фінансових ресурсів стає актуальною справою. Як правило, фінансові ресурси банку охоплюють як власний капітал, так і його зобов'язання.

Фінансові ресурси комерційного банку досліджено шляхом аналізу фінансової звітності банку за 2020-2023 роки (табл. 2.1). На підставі даних, наведених у таблиці 2.1, можна зробити висновок, що в період з 2020 по 2023 рік банк відчув розширення своєї діяльності. Про це свідчить значне збільшення загальної суми грошей на балансі, яка зросла на 10553511 тис. грн або на 43,87%. Суттєво зросли зобов'язання банку на 10063848 тис. грн., або на 47,49%. Крім того, зріс власний капітал банку, який збільшився на 489663 тис. грн., або на 16,34%. Згідно з даними, наведеними на рисунку 2.2, видно, що більшу частину пасивів банку складають зобов'язання, на які припадає майже 90% загальної питомої ваги.

Таблиця 2.1

Аналіз динаміки та структури фінансових ресурсів АТ «ТАСКОМБАНК»*

Показники	2020р.		2021р.		2022р.		2023р.		Зміни за звітний період							
	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	2021-2020		2022-2021		2023-2022		2023-2020	
									тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Зобов'язання	21056296	87,54	27714676	89,87	26109629	88,98	31120144	89,92	6658380	31,62	-1605047	-5,79	5010515	19,19	10063848	47,79
Власний капітал	2997394	12,46	3124268	10,13	3234325	11,02	3487057	10,08	126874	4,23	110057	3,52	252732	7,81	489663	16,34
Валюта балансу	24053690	100,0	30838944	100,00	29343954	100,0	34607201	100,0	6785254	28,21	-1494990	-4,85	5263247	17,94	10553511	43,87

*Розраховано за даними річної звітності АТ «ТАСКОМБАНК»

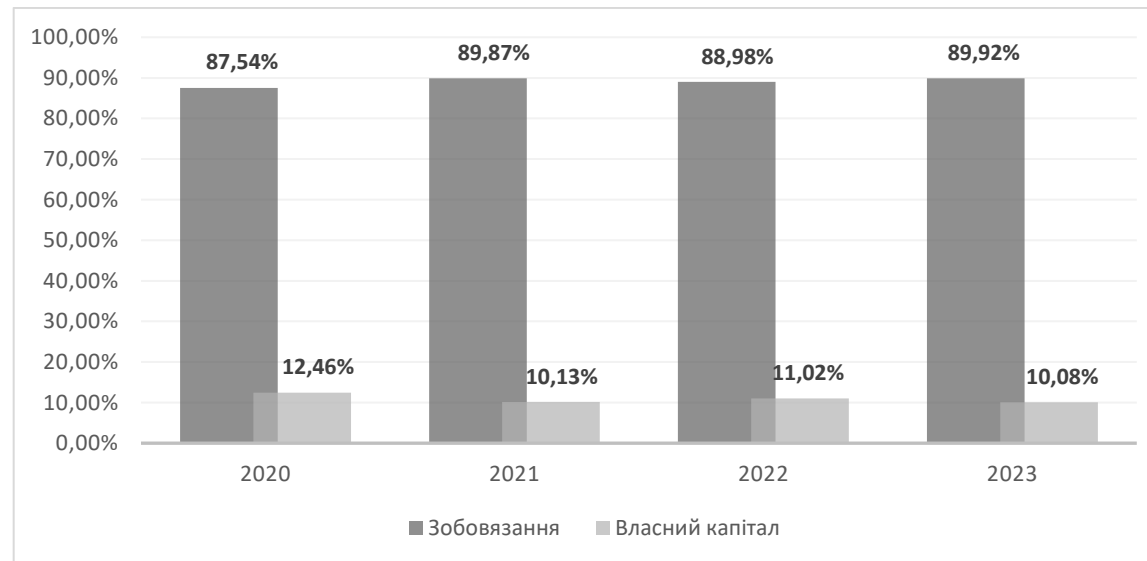

Рис.2.2 Структура фінансових ресурсів АТ «ТАСКОМБАНК» за 2020-2023 рр., %

Таблиця 2.2

Аналіз динаміки та структури власного капіталу АТ «ТАСКОМБАНК»*

Показники	2020р.		2021р.		2022р.		2023р.		Зміни за звітний період							
	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	2021-2020		2022-2021		2023-2022		2023-2020	
									тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Статутний капітал	1647143	54,95	1960100	62,74	1960100	60,60	1960100	56,21	312957	19,00	0	0,00	0	0,00	312957	19,00
Емісійний дохід	42011	1,40	42011	1,34	42011	1,30	42011	1,20	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Нерозподілений прибуток	1123836	37,49	939175	30,06	779247	24,09	840755	24,11	-184661	-16,43	-159928	-17,03	61508	7,89	-283081	-25,19
Резервні та інші фонди банку	111194	3,71	130250	4,17	330250	10,21	331797	9,52	19056	17,14	200000	153,55	1547	0,47	220603	198,39
Інші резерви	73210	2,44	52732	1,69	122717	3,79	312394	8,96	-20478	-27,97	69985	132,72	189677	154,56	239184	326,71
Усього власного капіталу	2997394	100,00	3124268	100,00	3234325	100,00	3487057	100,00	126874	4,23	110057	3,52	252732	7,81	489663	16,34

*Розраховано за даними річної звітності АТ «ТАСКОМБАНК»

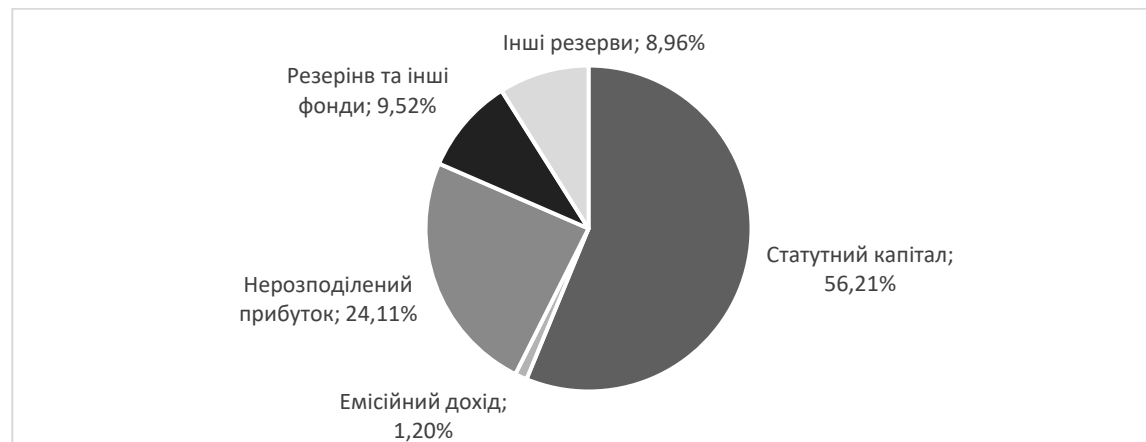

Рис. 2.3. Структура власного капіталу станом на 01.01.24 р., %

Коли банки прагнуть генерувати та розширювати свої фінансові активи, створення та зміцнення їх власної структури капіталу має важливе значення. Основні цілі формування власного капіталу передбачають визначення його оптимального розміру та складу при мінімізації витрат, дотриманні внутрішніх вимог банку та регуляторних повноважень і, зрештою, забезпечення стабільності та зростання банку.

Успішне завершення цієї справи є багатограним завданням, яке залежить від компетенції фінансової установи, її організаційної та правової структури та відповідних джерел фінансування. Розмір внутрішніх ресурсів банку включає різні складові, а саме статутний капітал, дохід від випуску цінних паперів, резерви та додаткові кошти, накопичені прибутки або збитки та інші резерви.

У таблиці 2.2 наведено склад та тенденції руху власного капіталу АТ «ТАСКОМБАНК». З даних таблиці 2.2 видно, що власний капітал банку за 2020 – 2023 рр. збільшився на 489663 тис. грн. (або на 16,34%). Це зростання відбулося в першу чергу за рахунок збільшення статутного капіталу, який збільшився на 312957 тис. грн. (або на 19,00%). Статутний капітал АТ «ТАСКОМБАНК» відіграє вирішальну роль у визначенні мінімального розміру активів, які захищають інтереси вкладників і кредиторів, є гарантією виконання зобов'язань банку. Також за аналізований період значно збільшилися резервні та інші фонди банків. Нерозподілений прибуток банку показав негативну тенденцію, а саме він зменшився на 25,19%.

Структура власного капіталу станом на 01.01.2024 рік наведена на рисунку 2.3

На фінансові показники АТ «ТАСКОМБАНК» негативно вплинули обмежені доходи населення та неадекватний фінансовий стан позичальників, що призвело до накопичення значних резервів та інших коштів у банку. Ці обставини разом із зовнішніми викликами значною мірою перешкоджають створенню міцної ресурсної основи для банку.

Фінансові ресурси комерційного банку охоплюють як його внутрішній капітал, так і кошти, які він отримує від фізичних і юридичних осіб. За рахунок пасивних операцій формується ресурсна база банку, яка потім використовується сукупно для здійснення активних операцій. Особливістю ресурсної бази АТ «ТАСКОМБАНК» є те, що більшу її частину складають зобов'язання. Ці зобов'язання передусім включають депозити та інші форми позикових коштів. Тепер давайте детальніше розглянемо ці зобов'язання.

У таблиці 2.3 подано повну структуру зобов'язань комерційного банку АТ «ТАСКОМБАНК». Ці зобов'язання охоплюють різні категорії, такі як банківські кошти, гроші клієнтів, цінні папери, випущені банком, інші залучені кошти, а також як фінансові, так і нефінансові зобов'язання. Крім того, банк відповідає за поточні та відстрочені зобов'язання з податку на прибуток, резерви під кредитні зобов'язання та договори фінансової гарантії.

Виходячи з інформації, представленої в таблиці 2.3 видно що зобов'язання АТ «ТАСКОМБАНК» за 2023 р. складають 31120144 тис. грн. Порівняно з зобов'язаннями 2022 р. вони збільшились на 5010515 тис. грн. або на 19,19%.

Виходячи з інформації, наведеної в таблиці 2.3, більшість зобов'язань АТ «ТАСКОМБАНК» у 2020 році була залучена переважно за рахунок коштів клієнтів – 81,40% від загальної суми. У наступному році ця частка збільшилася на 0,93 процентних пунктів до 82,33%. У 2022 році відбулося значне зростання питомої ваги коштів клієнтів, яка досягла 95,26%, що становить зростання на 12,93 відсоткових пункти. У 2023 році клієнтські кошти становлять 94,19% пасивів банку.

Вага коштів, які зберігаються в банках, не є фіксованою; вона коливається. У 2020 та 2021 роках вона значна, а саме 13,05% та 13,41% відповідно, але вже у 2022 та 2023 роках вона значно нижче, а саме 0,74% та 0,58%. Станом на кінець 2023 року загальний обсяг коштів був залучений від 10 найбільших банків.

Таблиця 2.3

Динаміка та структура зобов'язань АТ «ТАСКОМБАНК» за 2020 –2023 рр.*

Показники	2020р.		2021р.		2022р.		2023р.		Зміни за звітний період							
	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	2021-2020		2022-2021		2023-2022		2023-2020	
									тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Кошти банків	2746838	13,05	3717303	13,41	193142	0,74	179463	0,58	970465	35,33	-3524161	-94,80	-13679	-7,08	-2567375	-93,47
Кошти клієнтів	17139595	81,40	22818308	82,33	24872277	95,26	29313480	94,19	5678713	33,13	2053969	9,00	4441203	17,86	12173885	71,03
Боргові цінні папери, емітовані банком	116946	0,56	113768	0,41	9560	0,04	114121	0,37	-3178	-2,72	-104208	-91,60	104561	1093,73	-2825	-2,42
Інші залучені кошти	199637	0,95	248002	0,89	301649	1,16	70539	0,23	48365	24,23	53647	21,63	-231110	-76,62	-129098	-64,67
Поточні податкові зобов'язання	33320	0,16	19963	0,07	0	0,00	80086	0,26	-13357	-40,09	-19963	-100,00	80086	0,00	46766	140,35
Відстрочені податкові зобов'язання	5946	0,03	0	0,00	20720	0,08	24340	0,08	-5946	-100,00	20720	0,00	3620	17,47	18394	309,35
Інші фінансові зобов'язання	636677	3,02	537639	1,94	479982	1,84	998059	3,21	-99038	-15,56	-57657	-10,72	518077	107,94	361382	56,76
Інші нефінансові зобов'язання	165750	0,79	226456	0,82	205824	0,79	225634	0,73	60706	36,63	-20632	-9,11	19810	9,62	59884	36,13
Резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії	11587	0,06	33237	0,12	26475	0,10	114422	0,37	21650	186,85	-6762	-20,34	87947	332,19	102835	887,50
Усього зобов'язань	21056296	100,00	27714676	100,00	26109629	100,00	31120144	100,00	6658380	31,62	-1605047	-5,79	5010515	19,19	10063848	47,79

*Розраховано за даними річної звітності АТ «ТАСКОМБАНК»

У 2023 році зобов'язання АТ «ТАСКОМБАНК» були розподілені за різними джерелами. Інші залучені кошти становили 0,23% від загальної суми зобов'язань, а інші фінансові та нефінансові зобов'язання становили 3,21% та 0,73% відповідно. Крім того, протягом минулого року банк успішно та оперативно погасив усі кредити рефінансування, отримані ним у 2021 році, на загальну суму 3 234 млн грн.

Суттєво зросла загальна сума клієнтських коштів, яка досягла 29313480 тис. грн., що на 4441203 тис. грн. більше порівняно з минулим роком.

У попередньому періоді зобов'язання банку за випущеними борговими цінними паперами становили 9560 тис. грн, тоді як у 2023 році ця сума суттєво зросла до 114121 тис. грн., що склало більше 1000%.

У 2022 році відбулося значне збільшення залучених коштів на 53 647 тис. грн або 21,63%, що можна пояснити триваючою співпрацею між Україною та ЄІБ у спільному проекті фінансування бізнесу. У 2023 році це фінансування зменшилось до 231110 тис. грн. або на 76,62%.

Кошти клієнтів формуються за рахунок поточних рахунків як фізичних, так і юридичних осіб, а також вкладів, розміщених цими фізичними та юридичними особами. Серед цих депозитів основним джерелом фінансового забезпечення операцій банку є кошти на поточних рахунках, які за економічною природою можна класифікувати як депозити до запитання.

Для детального вивчення найважливішого аспекту пасивів, який стосується саме поточних рахунків і депозитного портфеля банку (як зазначено в таблиці 2.4), необхідно зосередити увагу на стабільності депозитних ресурсів. Серед цих ресурсів найбільш надійними та стійкими вважаються строкові та ощадні вклади.

Таблиця 2.4

Аналіз динаміки і структури депозитного портфелю банку за 2020- 2023 рр.*

Показники	2020р.		2021р.		2022р.		2023р.		Зміни за звітний період 2023р./2020р.		
	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	В структ урі,%	Темпи приросту, %
Поточні рахунки:	4417091	25,77	6764107	29,64	7255000	29,17	7240621	24,70	2823530	-1,07	63,92
Фізичних осіб	1114053	6,50	1530449	6,71	2262500	9,10	2271206	7,75	1157153	1,25	103,87
Юридичних осіб	3303038	19,27	5233658	22,94	4992500	20,07	4969415	16,95	1666377	-2,32	50,45
Строкові вклади:	12722504	74,23	16054201	70,36	17617277	70,83	22072859	75,30	9350355	1,07	73,49
Фізичних осіб	7022184	40,97	7475380	32,76	8675381	34,88	8515864	29,05	1493680	-11,92	21,27
Юридичних осіб	5700320	33,26	8578821	37,60	8941896	35,95	13556995	46,25	7856675	12,99	137,83
Усього коштів клієнтів:	17139595	100,00	22818308	100,00	24872277	100,00	29313480	100,00	12173885	0,00	71,03

*Розраховано за даними річної звітності АТ «ТАСКОМБАНК»

Фінансові депозити, відомі як строкові, зазвичай використовуються комерційними банками на певний термін. У деяких випадках ці банки можуть видавати строкові депозити у формі депозитних та ощадних сертифікатів. З точки зору управління ліквідністю, строкові депозити є дуже вигідними для банків, оскільки вони очікують, що власники заберуть ці кошти лише після закінчення зазначеного періоду. Для заохочення депозитів вкрай важливо підвищити загальну надійність банків і банківської системи. Залежно від джерела залучення кошти можна класифікувати на різні групи, наприклад кошти юридичних осіб, фізичних осіб та інших банків.

За аналізований період банк суттєво збільшив залучені кошти від клієнтів на суму 12173885 тис. грн., або зростання на 71,03 % (табл. 2.4). Цей сплеск пояснюється значним зростанням строкових депозитів як фізичних осіб (на 21,27%), так і юридичних осіб (на 137,83%). Загалом строкові депозити зросли на 9350355 тис. грн., або на 73,49%.

Навпаки, темпи зростання поточних рахунків були відносно нижчими. Поточні рахунки юридичних осіб зросли на 11666377 тис. грн., або на 50,45%, фізичних осіб – більш значне зростання - на 103,87%. Загалом поточні рахунки зросли на 2823530 тис. грн., або на 63,92%.

Очевидно, що темпи зростання строкових рахунків випереджають темпи зростання поточних рахунків. Це свідчить про те, що банк добре зосереджений на своїй депозитній політиці для залучення довгострокових коштів клієнтів, пропонуючи конкурентоспроможні процентні ставки, оскільки строкові депозити, як правило, є більш прибутковими для банків.

На рисунку 2.4 представлено огляд загальних тенденцій щодо фінансових ресурсів як окремих осіб, так і організацій.

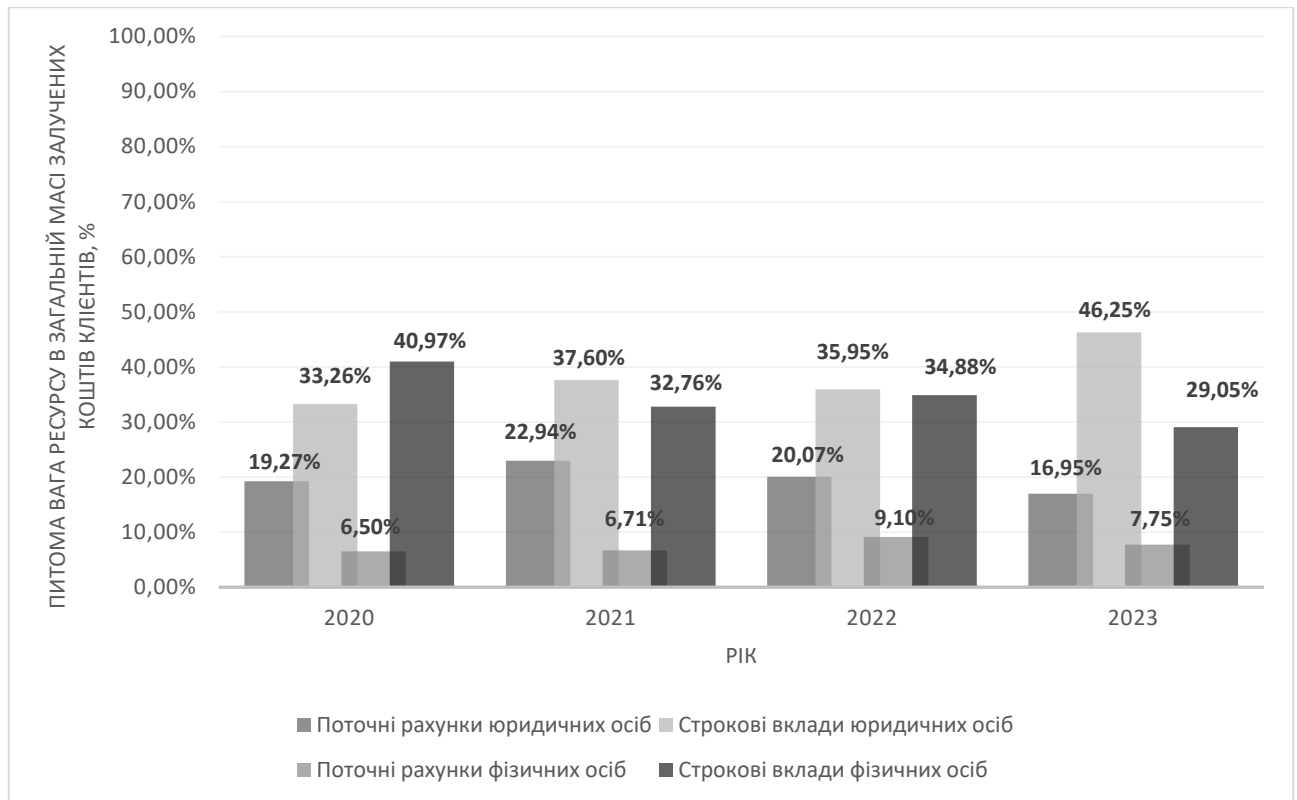

Рис. 2.4. Питома вага коштів фізичних та юридичних осіб у складі фінансових ресурсів АТ «ТАСКОМБАНК», 2020 - 2023 роки, %

Аналіз показує, що вага зобов'язань перед фізичними особами в загальних зобов'язаннях банку зменшилася, але все ще перевищує зобов'язання перед юридичними особами. Ця закономірність свідчить про те, що фізичні особи продовжують виявляти інтерес саме до цієї банківської установи, ймовірно, через наявність популярних продуктів, призначених для залучення ресурсів.

АТ «ТАСКОМБАНК» підтримує стабільну депозитну базу клієнтів в умовах досконалої конкуренції. Щоб задовольнити різноманітні потреби цих клієнтів, банк розробив різноманітні сервіси із залучення депозитних коштів.

Поточний стан із залученням фінансових ресурсів від фізичних осіб зображено на рисунку 2.5.

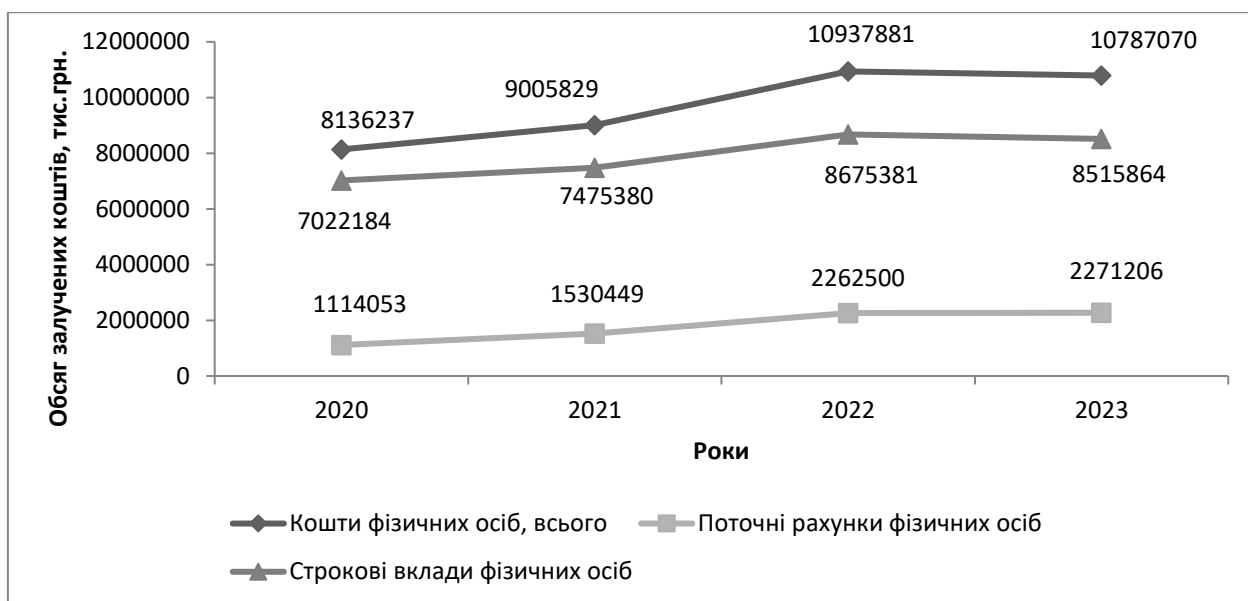

Рис. 2.5. Кошти фізичних осіб в АТ «ТАСКОМБАНК» за 2020 – 2023
рр., тис. грн.

Реалізація такої депозитної політики сприяла швидкому розширенню клієнтських ресурсів, що принесло користь як фізичним, так і юридичним особам. Рисунок 2.6 ілюструє висхідну траєкторію ресурсної бази, яка охоплює кошти як фізичних, так і юридичних осіб.

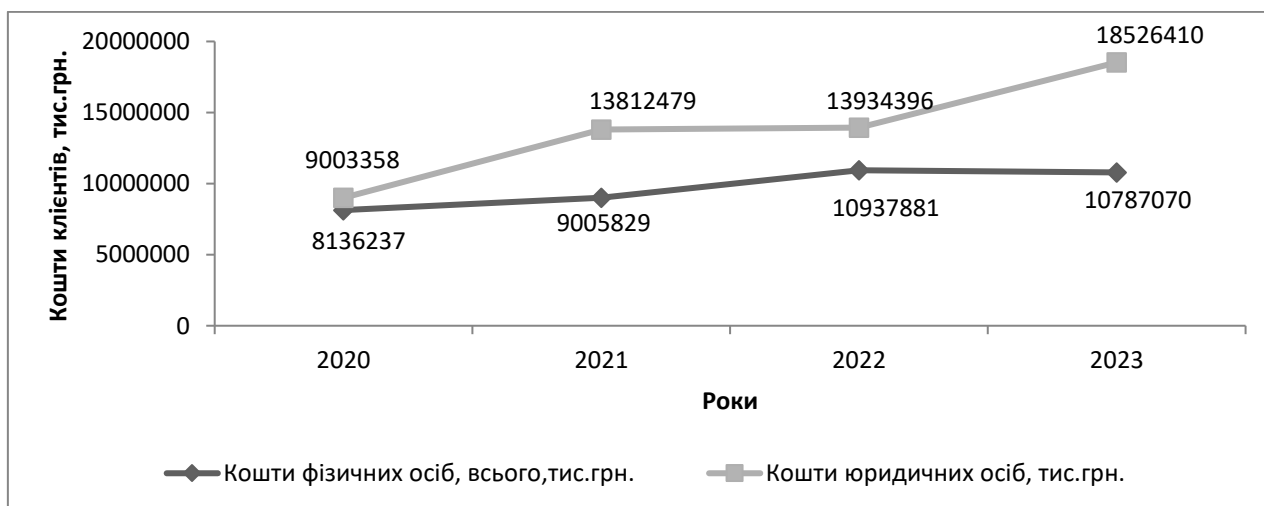

Рис. 2.6. Кошти фізичних та юридичних осіб в АТ «ТАСКОМБАНК»
за 2020 – 2023 роки, тис. грн.

Що стосується юридичних осіб, то вони приймають рішення, керуючись бажанням зберегти свої фінансові активи, надаючи пріоритет репутації та ліквідності банку, який обслуговує їхні поточні та депозитні рахунки.

Інтересним аспектом для дослідження є вивчення того, як кошти клієнтів розподіляються за різними секторами економічної діяльності (див. таблицю 2.5).

Вивчивши розподіл коштів, наданих клієнтами за різними секторами економіки, стає очевидним, що більшість запозичених коштів є фізичних осіб, що становить понад 38% від загальної кількості. Однак цей відсоток дещо знизився з 47,47% до 38,39% протягом аналізованого періоду. Цікаво, що відбулося деяке збільшення частки клієнтів, залучених у видобувну промисловість, а також виробництво та розподіл електроенергії, газу та води, з 11,15% до 13%. Примітно, що у 2021 році з'явилася нова група клієнтів, які працюють у сфері інформації та телекомунікацій, частка яких становить 1,77%, яка згодом зросла до 2,24% у 2023 році. На рисунку 2.7 представлений розподіл коштів клієнтів в 2023 році.

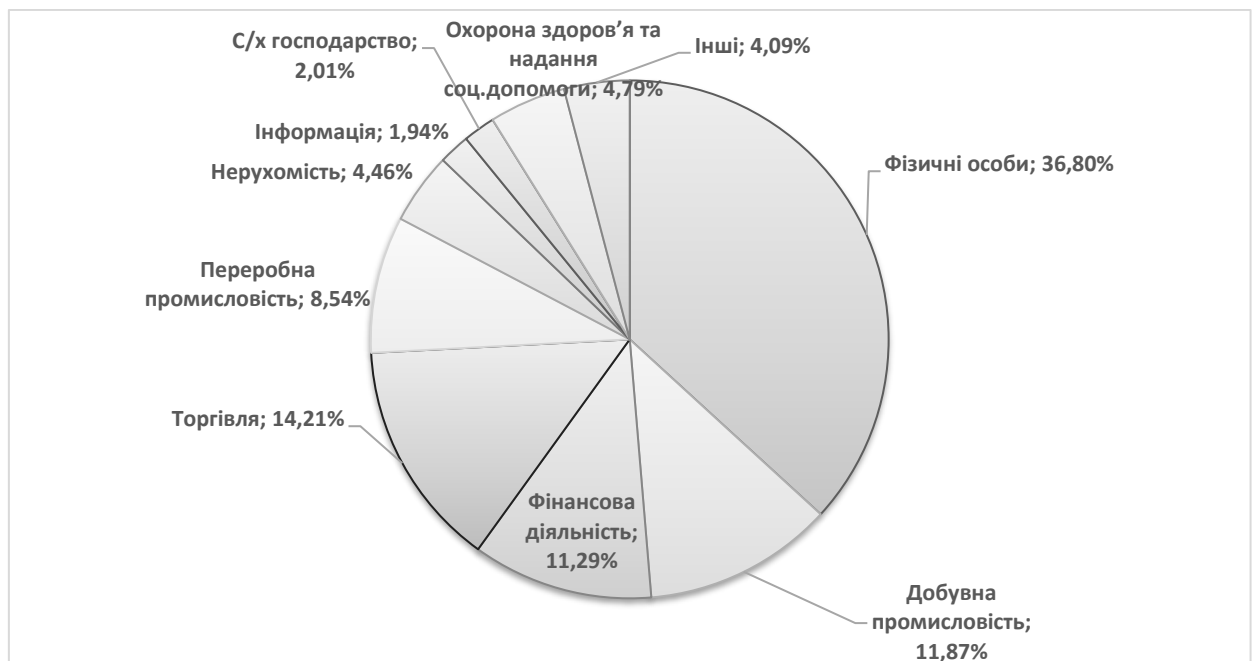

Рис. 2.7. Розподіл коштів за видами економічної діяльності в АТ «ТАСКОМБАНК» в 2023 р., %

Таблиця 2.5

Аналіз розподілу коштів клієнтів за видами економічної діяльності банку за 2020- 2023 рр.*

Показники	2020р.		2021р.		2022р.		2023р.		Зміни за звітний період 2023р./2020р.		
	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	Питома вага, %	Сума, тис. грн.	В структ урі,%	Темпи приросту, %
Фізичні особи	8136237	47,47	9005829	39,47	10937881	43,98	10787070	36,80	2650833	-10,67	32,58
Добувна пром-ть, вироб- во та розп.ел/енер, газу та води	1911564	11,15	3294365	14,44	2823123	11,35	3478796	11,87	1567232	0,71	81,99
Інф-ція та телеком-ції	0	0,00	404629	1,77	544299	2,19	567650	1,94	567650	1,94	0,00
Торгівля, ремонт авто та інше	1092821	6,38	2468560	10,82	2985727	12,00	4164900	14,21	3072079	7,83	281,11
Оп-ції з нерух.майном, оренда, інжиніринг та ін	1093931	6,38	1132651	4,96	1036897	4,17	1308690	4,46	214759	-1,92	19,63
Сільс.г-во, мисл-во та ін.	144809	0,84	150412	0,66	110462	0,44	588774	2,01	443965	1,16	306,59
Переробна пром-вість	1858625	10,84	3142649	13,77	2239313	9,00	2503177	8,54	644552	-2,30	34,68
Фінан. та страх.діял-ть	2125683	12,40	2368726	10,38	2987301	12,01	3309552	11,29	1183869	-1,11	55,69
Охорона здоров'я та надання соц.допомоги	0	0,00	0	0,00	235962	0,95	1405236	4,79	1405236	4,79	0,00
Інші	775925	4,53	1255116	5,50	971312	3,91	1199635	4,09	423710	-0,43	54,61
Усього коштів клієнтів:	17139595	100,00	22818308	100,00	24872277	100,00	29313480	100,00	12173885	0,00	71,03

*Розраховано за даними річної звітності АТ «ТАСКОМБАНК»

Оцінюючи зусилля банку щодо залучення фінансових ресурсів, важливо відзначити ефективну стратегію банку щодо залучення нових клієнтів, що призводить до розширення доступних ресурсів, а також їх успішний підхід до створення надійної бази ресурсів шляхом придбання індивідуальних депозити.

Враховуючи поточну економічну ситуацію в країні, коли підприємства стикаються з труднощами із залученням строкових депозитів через обмеженість обігових коштів та високі темпи інфляції, міжбанківські кредити відіграють вирішальну роль у формуванні фінансових ресурсів банків. Основна перевага цих засобів полягає в їх високій гнучкості, хоча відносно висока вартість є недоліком. Отже, існує потреба у створенні аналітичної основи для оцінки цих операцій, що забезпечить більш ефективне управління як пасивною, так і активною діяльністю міжбанківського кредитування.

Розрізняють два види міжбанківських кредитних операцій: активні та пасивні. Ці операції поділяються на ринок міжбанківських депозитів і ринок міжбанківських кредитів. Хоча міжбанківська позика служить засобом отримання коштів, вона також є дорогим джерелом банківських ресурсів.

Міжбанківський кредит служить двом основним цілям: регулювати ліквідність балансу банку та надавати кредити позичальникам, які, як очікується, принесуть прибуток. Існують різні форми міжбанківських позик.

Комерційні банки здійснюють різні види міжбанківського кредитування, включаючи кредитні угоди та генеральні угоди про співпрацю на міжбанківському кредитному ринку. Крім того, вони резервують кошти на кореспондентських рахунках на певний термін за узгодженою банківською процентною ставкою, як зазначено в кредитній угоді. Платіжний кредит надається також у формі овердрафту за кореспондентським рахунком, який встановлюється договором про кореспондентські відносини або спеціальним договором овердрафту. Крім того, комерційні банки отримують централізовані кредити для підтримки окремих галузей національної економіки. Ці види кредитів менш вигідні для банків, оскільки їх націнка регулюється НБУ.

НБУ займається процесом переобліку та перезастави цінних паперів, а також здійснює централізований розподіл кредитів через аукціони. Проводиться аналіз міжбанківських кредитів з урахуванням їх різновидів, строків погашення та кредитних установ, від яких вони отримані.

При оцінці рівня довіри комерційного банку до МБК стає критично важливим обчислити коефіцієнти рефінансування як міру порівняння. Важливо враховувати, що значна залежність від позик, отриманих від інших банків, може знизити прибутковість комерційних банків, оскільки депозити клієнтів є більш рентабельним варіантом порівняно з банківськими позиками.

Щоб перевірити використання МБК, спочатку слід розглянути зміни в пропорції МБК по відношенню до загальних зобов'язань банку протягом визначеного періоду часу, а також загальний розмір балансу. Для цього використовуються наступні коефіцієнти:

1. Частка загальних зобов'язань банку, що належить МБК.

$$K_1 = \frac{\text{МБК отримані}}{\text{Зобов'язання всього}}$$

$$K1_{2020} = \frac{2746838}{21056296} = 0,1305$$

$$K1_{2021} = \frac{3717303}{27714676} = 0,1341$$

$$K1_{2022} = \frac{193142}{26109629} = 0,0074$$

$$K1_{2023} = \frac{179463}{31120144} = 0,0058$$

Щоб забезпечити ідеальне значення коефіцієнта, рекомендується підтримувати його в межах від 0,25 до 0,40. Проте, аналізуючи показники за вказаний період, видно, що вони не відповідають рекомендованому порогу. Цей дефіцит згубно впливає на наявні ресурси.

2. Частка отриманих МБК у валюті балансу:

$$K_2 = \frac{\text{МБК отримані}}{\text{Валюта балансу}}.$$

$$K_{2_{2020}} = \frac{2746838}{24053690} = 0,1142$$

$$K_{2_{2021}} = \frac{3717303}{30838944} = 0,1205$$

$$K_{2_{2022}} = \frac{193142}{29343954} = 0,0066$$

$$K_{2_{2023}} = \frac{179463}{34607201} = 0,0052$$

В ідеалі коефіцієнт повинен бути в межах 0,2-0,35. Аналізуючи дані, стає очевидним, що залежність банку від кредитів інших фінансових установ була стабільно низькою з 2020 по 2023 роки, з тенденцією до зниження щороку. Це свідчить про те, що банк не належним чином розставив пріоритети щодо диверсифікації джерел фінансування.

Крім того, можна розрахувати співвідношення МБК до статутного фонду.

$$K_3 = \frac{\text{МБК отримані}}{\text{Статутний капітал}}.$$

$$K_{3_{2020}} = \frac{2746838}{1647143} = 1,6676$$

$$K_{3_{2021}} = \frac{3717303}{1960100} = 1,8965$$

$$K_{3_{2022}} = \frac{193142}{1960100} = 0,0985$$

$$K_{3_{2023}} = \frac{179463}{1960100} = 0,0916$$

Важливо, щоб цей коефіцієнт не перевищував 6 разів, тобто він відповідає стандарту.

Слід зазначити, що рекомендований відсоток частки МБК у фінансових ресурсах банку становить 20-25%. Аналізуючи ці показники, стає доцільним виявити резерви підвищення прибутковості комерційного банку. Чим вищі вказані показники, тим більшу залежність стають банки від міжбанківських кредитів. Якщо міжбанківські кредити складають 50% і більше пасивів банку, то така структура вважається ризикованою.

Для аналізу міжбанківських кредитів основна увага зосереджена на порівнянні сум пасивних операцій, пов'язаних з міжбанківськими кредитами, з активними операціями з точки зору їх розподілу. Для цього використовується коефіцієнт, який представляє співвідношення отриманих і наданих МБК. Цей коефіцієнт розраховується за наступною формулою.

$$K_4 = \frac{\text{МБК отримані}}{\text{МБК надані}} \leq 1.$$

У процесі аналізу та інтерпретації цього співвідношення важливо враховувати, що більший обсяг наданих кредитів порівняно з отриманими позиками розглядається як позитивний розвиток і означає ефективний розподіл ресурсів.

Відповідні показники занесемо в таблицю 2.6.

Таблиця 2.6

Аналіз управління міжбанківськими кредитами АТ «ТАСКОМБАНК»
за 2020 – 2023 рр.*

Показник	Нормативне значення	Роки			
		2020	2021	2022	2023
1. Частка МБК у зобов'язаннях	0,25 - 0,40	0,1305	0,1341	0,0074	0,0058
2. Частка МБК у валюті балансу	0,2 - 0,35	0,1142	0,1205	0,0066	0,0052
3. К відношення МБК до стат. капіталу	≤6	1,6677	1,8965	0,0985	0,0916
4. K4=МБК отрим/МБК надані	≤1	9,5463	13,6274	-	0,3544

*Розраховано за даними річної звітності АТ «ТАСКОМБАНК»

Для того, щоб оцінити легітимність міжбанківських кредитів, вкрай важливо порівняти обсяг коштів, залучених на міжбанківському ринку, з обсягом виданих міжбанківських кредитів. Якщо кошти отримані з більшою

вартістю, ніж вони використані, то закупівля коштів вважається неефективною. Однак, якщо ресурси будуть придбані за вищою ціною і в прискорені терміни, то банк отримає певний рівень прибутку.

Важливо визнати, що оцінка співвідношення між отриманими та наданими міжбанківськими кредитами як за обсягом, так і за тривалістю є не зовсім точною. Це пояснюється тим, що залучені міжбанківські ресурси також можна використовувати для надання позик клієнтам, проведення операцій з цінними паперами та валютою та іншої діяльності. Варто зазначити, що міжбанківські кредити не є єдиним джерелом цих коштів, оскільки вони також можуть походити від депозитів та інших видів операцій.

Вирішальну роль у визначенні ефективності залучення міжбанківських кредитів відіграють форма, вартість і умови міжбанківських кредитних ресурсів. Крім того, аналіз включає оцінку вартості окремих централізованих кредитів, таких як кредити рефінансування та ломбардні кредити НБУ, а також кредити, розподілені через аукціони.

Щоб оцінити доцільність залучення міжбанківських кредитів, на початковому етапі порівнюють вартість отриманих міжбанківських ресурсів із вартістю коштів на різних рахунках, депозитах, розрахунках та операціях з цінними паперами.

2.3. Аналіз ефективності управління фінансовими ресурсами комерційного банку АТ «ТАСКОМБАНК»

Управління фінансовими ресурсами всередині банку передбачає залучення коштів у вкладників та інших кредиторів, а також ретельне визначення розміру та структури цих коштів щодо їх розміщення. В даний час АТ «ТАСКОМБАНК» розглядає свої активи і пасиви як взаємопов'язану одиницю, визнаючи ключову роль загального портфеля в досягненні своїх цілей отримання значних прибутків при збереженні прийнятного рівня ризику. Завдяки спільному управлінню активами та пасивами банк отримує необхідні

інструменти для захисту депозитних коштів від впливу коливань ділової активності, а також сприяє створенню портфелів активів, які ефективно підтримують цілі банку.

В управлінні фінансовими ресурсами банку використовується метод, який гарантує досягнення ідеальної структури пасивів, тим самим зменшуючи витрати, пов'язані із залученням фінансування. Управління фінансовими ресурсами в АТ «ТАСКОМБАНК» можна охарактеризувати як фундаментальне. Це означає, що керівництво банку визнає положення, встановлені керівними органами, такими як НБУ, як внутрішні орієнтири для визначення достатності капіталу, ліквідності та чутливості активів і зобов'язань до коливань процентних ставок і обмінних курсів.

Основною метою завдань управління є оцінка, вимірювання та аналіз поточних ризиків, пов'язаних зі структурою балансу, а також забезпечення того, щоб ці ризики не породжували нових. А тепер оцінимо ефективність управління фінансовими ресурсами АТ «ТАСКОМБАНК».

Ефективність системи управління фінансовими ресурсами банку оцінюється за кількома ключовими показниками. До них належать коефіцієнт ефективно використаних коштів, коефіцієнт ефективності активних операцій, рівень кредитного ризику, вартість використаних ресурсів, рентабельність активів, коефіцієнт кредитних операцій і внутрішня вартість банківських послуг. Отже, ефективність управління фінансовими ресурсами охоплює як ефективне використання залучених, так і власних коштів, які інвестуються в активи банку.

У цьому конкретному сегменті наша увага буде спрямована на перевірку та оцінку різних показників. Ці показники включають: ефективність функціонування активів і власного капіталу, кількість активів, які можна придбати по відношенню до кожної одиниці власного капіталу, ефективність активів, що приносять дохід, різницю в процентних ставках між інвестиціями та придбанням ресурси, а також ступінь компенсації процентних витрат процентним доходом. У таблиці 2.7 подано розгорнуту структуру та

розрахунок цих показників, які фактично характеризують ефективність діяльності комерційних банків.

Таблиця 2.7

Фінансові результати діяльності АТ «ТАСКОМБАНК»
за 2020 - 2023 рр.

Показник	Визначення	Оптимальне значення	Розрахунки по роках			
			2020	2021	2022	2023
Рентабельність активів	Узагальнюючий показник ефективності діяльності	1,0 – 4,0	1,58%	1,48%	0,11%	0,18%
Рентабельність доходу	Показує, який прибуток отримує кожна гривня доходу	8,0 – 20,0	11,18%	10,94%	0,51%	0,98%
Доходність активів	Показує, скільки процентного доходу приходить на 1 грн активів	14,0 – 22,0	14,18%	13,52%	20,76%	18,67%
Рентабельність власного капіталу	Показує ефективність використання власного капіталу	15,0 – 40,0	12,71%	14,60%	0,96%	1,81%
Мультиплікатор капіталу	Показує частину активів банку, яка фінансується власним капіталом	8 – 16 разів	8,02	9,87	9,07	9,92

При дослідженні ефективності активів у 2023 році можна спостерігати зниження рентабельності, при цьому значення показника впало з 1,58% у 2020 році до 0,18% у 2023 році. Важливо зазначити, що, крім 2022 та 2023 років, цей показник залишається в межах очікуваного діапазону.

Основною метою комерційного банку є максимізація прибутку. Прибуток банку визначається диспропорцією між його доходами і витратами.

Ризиковані операції, які приносять значні винагороди, безпосередньо впливають на розмір отриманого прибутку. Отже, оцінка рівня прибутку передбачає аналіз здатності банку зменшувати ризик.

У банку суттєво знизилася прибутковість, про що свідчить зменшення прибутку за аналізований період на 318057 тис. грн., або на 83,46%. Це падіння безпосередньо вплинуло на прибутковість його активів. Однак вже в 2023 році порівняно з попереднім роком прибутку було отримано більше на 32105 тис. грн, або на 103,73%.

Основним чинником зниження прибутку в 2022 році стало зростання витрат, пов'язаних зі створенням резервів, які зросли з 271 тис. грн у 2021 році до 2104 тис. грн. у 2022 році, що становить суттєве зростання на 677%. Проте банк успішно досяг значного зростання чистого процентного доходу на суму 417 млн. грн. порівняно з попереднім роком, а також суттєвого зростання результатів операцій з фінансовими інструментами в іноземній валюті, що оцінюються за справедливою вартістю через прибутки та збитки, та переоцінка іноземної валюти, яка зросла зі 114 млн. грн. у 2021 році до 825 млн. грн. у 2022 році, що свідчить про значне зростання на 625%. Ці фактори зрештою забезпечили прибутковість банку до кінця 2022 року, незважаючи на економічні ризики, пов'язані з триваючою війною в країні.

Щоб збільшити фінансові прибутки банку, вкрай необхідно переглянути структуру активів, а також ключові компоненти управління прибутком у банку. Ці елементи включають:

- 1) управління доходами;
- 2) нагляд за формуванням прибутку;
- 3) оцінка як кількісної, так і якісної рентабельності;
- 4) оцінка ефективності (прибутковості) окремих підрозділів;
- 5) оцінка рентабельності основних напрямків діяльності;
- 6) аналіз та оцінка доходності конкретних банківських продуктів чи послуг.

За звітний період відбулося зниження співвідношення прибутку до доходу. У 2020 році цей коефіцієнт становив 11,18%, але до 2023 року він різко впав до 0,98%.

Фінансові ресурси комерційного банку значною мірою залежать від акціонерного капіталу, який створюється через акціонерне товариство і може бути як приватною, так і державною власністю. Основною турботою банку є забезпечення того, щоб його капітал був достатнім для залучення значних вкладників і підтримки розширення його активів. Крім того, достатність капіталу банку важлива для вкладників, які є кредиторами банку, а також інших банків, які мають вклади в банку, акціонерів банку та контролюючих органів.

Досліджуючи зв'язок між доходами та активами, важливо враховувати такі відсотки для кожного періоду, що спостерігався: 2020 – 14,18%; 2021 рік – 13,52%; 2022 рік – 20,76%, 2023 рік – 18,67%. За винятком 2021 року, протягом усіх аналізованих років цей показник стабільно відповідає нормативу. Це свідчить про те, що банк успішно переоцінив структуру активів і збільшив прибутковість на одиницю активів.

Оцінивши ефективність використання власного капіталу, можна впевнено стверджувати, що власний капітал використовується достатньо ефективно, за винятком 2022 року. Коефіцієнт використання власного капіталу у 2020 році становив 12,71%, у 2021 році – 14,60%, у 2022 році – 0,96% та 1,81% у 2023 році.

У 2020 році мультиплікатор капіталу становив 8,02, але до 2023 року він дещо зріс до 9,92. Це значення збігається з мінімальним оптимальним значенням 8, що означає вміле використання банком мультиплікатора капіталу та вміле управління структурою позикового та власного капіталу.

Для проведення комплексної оцінки діяльності банку ми також будемо враховувати додаткові показники ефективності. Для оцінки ефективності використання банком фінансових ресурсів можна використовувати такі показники, як ефективність погашених зобов'язань та коефіцієнт загальних

зобов'язань. Ці показники аналізуватимуться як у динамічному контексті, так і шляхом порівняння фактичних значень з відповідними нормативними контрольними показниками. Для розрахунку впливу різних факторів на показники ефективності пасивів банку буде використано метод ланцюгових підстановок.

Щоб оцінити обсяг сплачених зобов'язань, використаних банком, використовується така формула:

$$K_{\text{вик.рес}} = \frac{\text{Дохідні активи}}{\text{Платні пасиви}}.$$

Було помічено, що рівень використання сплачених зобов'язань не повинен опускатися нижче 90%. Для безперебійного функціонування комерційного банку необхідно ефективне використання не лише платних ресурсів, а й усіх сукупних зобов'язань.

Ефективність використання загальних зобов'язань визначається наступною формулою:

$$K_{\text{вик.зоб}} = \frac{\text{Дохідні активи}}{\text{Сукупні зобов'язання}}.$$

Якщо банк може використати мінімум 75-80% своїх зобов'язань у господарських операціях, він вважається таким, що працює ефективно. Щоб визначити ці конкретні відсотки, ми можемо звернутися до таблиці 2.8 та рис. 2.8 для необхідних розрахунків.

Таблиця 2.8

Показники ефективності використання фінансових ресурсів АТ «ТАСКОМБАНК» за 2020 –2023 рр.*

Показники	Роки				Зміни							
	2020.	2021.	2022.	2023	2021-2020		2022-2021		2023-2022		2023-2020	
					тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
1. Доходні активи, всього	19904094	26152214	23571437	26653127	6248120	31,39	-2580777	-9,87	3081690	13,07	6749033	33,91
в т. ч. заборгованість інших банків, тис. грн.	287739	272782	0	506457	-14957	-5,20	-272782	-100,00	506457	0,00	218718	76,01
портфель цінних паперів, тис. грн.	7056354	10345541	10087234	12592451	3289187	46,61	-258307	-2,50	2505217	24,84	5536097	78,46
кредитний портфель, тис. грн.	12560001	15533891	13484203	13554219	2973890	23,68	-2049688	-13,19	70016	0,52	994218	7,92
2. Платні пасиви, всього	19886433	26535611	25065419	29492943	6649178	33,44	-1470192	-5,54	4427524	17,66	9606510	48,31
в т. ч. заборгованість перед іншими банками, тис. грн.	2746838	3717303	193142	179463	970465	35,33	-3524161	-94,80	-13679	-7,08	-2567375	-93,47
кошти клієнтів, тис. грн.	17139595	22818308	24872277	29313480	5678713	33,13	2053969	9,00	4441203	17,86	12173885	71,03
3. Зобов'язання	21056296	27714676	24067126	31120144	6658380	31,62	-3647550	-13,16	7053018	29,31	10063848	47,79
Коефіцієнт використання платних пасивів (1:2), %	100,09	98,56	94,04	90,37	-1,53	-1,53	-4,52	-4,58	-3,67	-3,90	-9,72	-9,71
Коефіцієнт використання зобов'язань (1:3), %	94,53	94,36	97,94	85,65	-0,17	-0,18	3,58	3,79	-12,29	-12,55	-8,88	-9,40

*Розраховано за даними річної звітності АТ «ТАСКОМБАНК»

На кінець аналізованого періоду (2023 р.) спостерігається помітне зниження використання банком як платних фінансових ресурсів, так і сукупних фінансових ресурсів, про що свідчить таблиця 2.8. Тим не менш, очевидно, що банк ефективно використовував ці ресурси протягом більшої частини періоду.

У 2020 році ефективність використання сплачених зобов'язань сягнула 100,09%. У наступному році цей показник знизився на 1,53%, довівши його до 98,56%. У 2022 році відбувся ще спад – показник впав до 94,04%. Ця тенденція до зниження продовжилась і в 2023 році, коли показник знизився до 90,37%. Коефіцієнт використання боргу мав аналогічну тенденцію.

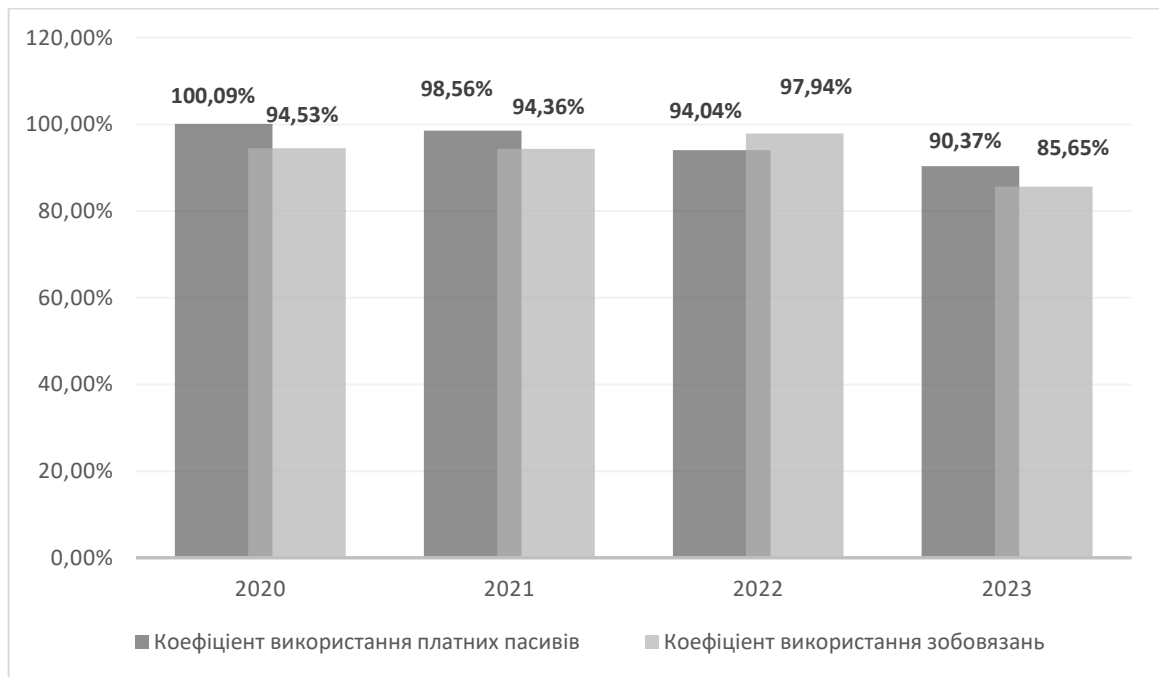

Рис. 2.8. Показники ефективності використання фінансових ресурсів банку АТ «ТАСКОМБАНК» за 2020 – 2023 рр.

Розглянемо діяльність АТ «ТАСКОМБАНК» з точки зору залучення зовнішніх джерел фінансування. Таблиця 2.9 надає нам необхідні дані, щоб помітити, що банк зазнав зростання своїх фінансових ресурсів протягом аналізованого періоду.

Таблиця 2.9

Аналіз діяльності АТ «ТАСКОМБАНК» щодо використання ресурсної бази за 2020 –2023 рр.*

Показники	Роки				Зміни							
	2020.	2021.	2022.	2023	2021-2020		2022-2021		2023 -2022		2023 -2020	
					тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Зобов'язання, тис. грн.	21056296	27714676	24067126	31120144	6658380	31,62	-3647550	-13,16	7053018	29,31	10063848	47,79
Власний капітал, тис. грн.	2997394	3124268	3234325	3487057	126874	4,23	110057	3,52	252732	7,81	489663	16,34
Валюта балансу, тис. грн.	24053690	30838944	29343954	34607201	6785254	28,21	-1494990	-4,85	5263247	17,94	10553511	43,87
Частка зобов'язань у валюті балансу	0,88	0,90	0,82	0,90	0,02	2,66	-0,08	-8,74	0,08	9,64	0,02	2,72
Співвідношення зобов'язань та власного капіталу (леверидж)	7,02	8,87	7,44	8,92	1,85	26,28	-1,43	-16,12	1,48	19,93	1,90	27,04

*Розраховано за даними річної звітності АТ «ТАСКОМБАНК»

Зокрема, баланс показує зростання на 10553511 тис. грн, або на 43,87%, у 2023 році порівняно з 2020 роком. Варто зазначити, що таке розширення ресурсної бази банку було досягнуто як за рахунок залучених коштів, так і збільшення капіталу. Ця позитивна тенденція свідчить про ефективну роботу банку в цьому плані.

Таблиця 2.9 чітко свідчить про те, що питома вага пасивів у валюті балансу за аналізований період зросла на 0,01% і загалом досягла 90%. Це перевищує встановлений поріг у 80%, що свідчить про відхилення від норми. Коефіцієнт фінансового левериджу, який є величиною, зворотною коефіцієнту надійності, проливає світло на здатність банку залучати кошти з фінансового ринку.

Підвищення цього показника означає сплеск операційної активності банку та його фінансової надійності. У 2023 році зобов'язання банку перевищують його власний капітал у 8,92 разів, що є помітним зростанням у порівнянні з коефіцієнтом 7,02, який спостерігався у 2020 році.

Фінансова стійкість банку постійно покращується, що є важливим зауваженням. У результаті проведеного аналізу можна зробити кілька висновків.

Економіка зазнала серйозного занепаду внаслідок військової агресії Російської Федерації в Україні. У 2022 році ВВП різко впав на 29,1%, що призвело до значних втрат у багатьох секторах. Крім того, інфляція різко зросла до 26,6% на рік, і відбулася значна девальвація гривні порівняно з іноземними валютами. Незважаючи на ці виклики, АТ «ТАСКОМБАНК» поставив на перше місце стабілізацію своєї діяльності, забезпечення безперебійного обслуговування клієнтів та впровадження заходів щодо скорочення витрат для підвищення прибутковості в нових умовах.

Станом на 1 січня 2024 року АТ «ТАСКОМБАНК» посідав 16 місце серед 63 банків України за розміром чистих активів. У 2023 році банк зафіксував доходи у розмірі 6328 млн. грн., що на 2924 млн. грн. або 85,90% більше порівняно з доходом 2020 року в 3404 млн грн. Більшість доходів,

79,35%, сформовано за рахунок процентних доходів у сумі 5021 млн. грн., тоді як комісійні доходи склали 13,95% від загальної суми доходів і склали 883 млн. грн. Часта всіх інших доходів складала 6,70% від загальних доходів банку у 2023 році. Що стосується витрат, то банк здійснював витрати на загальну суму 6265 млн. грн. у 2023 році, що відображає зростання на 3242 млн. грн. порівняно з 2020 роком, початком аналізованого періоду.

У підсумку прибуток банку за 2023 рік склав 631 млн. грн, зменшившись порівняно з прибутком 2020 року на 318 млн. грн. або 83%.

Отже, банк має достатні фінансові активи та перспективи на майбутнє для успішної реалізації своїх цілей та прагнень.

РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ АТ «ТАСКОМБАНК»

3.1. Використання регресійного аналізу для прогнозування фінансових ресурсів комерційного банку АТ «ТАСКОМБАНК»

Щоб покращити управління фінансовими активами банку в сучасних умовах, вкрай важливо покладатися на прогнози. Різноманітні методи, такі як лінійне програмування та регресійний аналіз, можуть бути використані для встановлення цільової функції та моделі обмежень, які обґрунтовують обґрунтування рішення про закупівлю коштів для обігу.

Ідеальна сума кредиту визначається поточною кон'юктурою депозитно-кредитного ринку, враховуючи як попит на кредити, так і наявність ресурсів, а також враховуючи частку коштів, які зараз знаходяться в обігу. Комерційні банки беруть участь у процесі придбання ресурсів з метою їх ефективного розподілу. Ці ресурси надходять із різних джерел, кожен зі своїми цінами та пропорціями в загальній структурі.

При оцінці ефективності відсоткових ставок у залученні ресурсів враховується кілька факторів. До них відносяться співвідношення між розміщенням ресурсів і рівнями залучення, процес резервування залучених коштів і повна взаємозамінність банківських ресурсів, де прибутковість не залежить від часу. Для оптимізації кредитно-депозитної стратегії банку необхідно спрогнозувати очікувані прибутки від розміщень. Однак у сьогоденнішньому середовищі високої інфляції та нестабільної банківської політики слід пам'ятати про два ключових моменти. По-перше, банк не покладається на залучення платних ресурсів для забезпечення зростання, натомість шукає потенційно прибуткові інвестиції. По-друге, банк послідовно шукає альтернативні шляхи найбільш ефективного використання коштів.

Початковий крок у проведенні регресійного аналізу передбачає складання рівняння, яке представляє взаємозв'язок між трьома факторами: депозитним портфелем, кредитним портфелем і рентабельністю активів. Це передбачає збір даних протягом кількох років. (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Показники діяльності АТ «ТАСКОМБАНК» для проведення регресійного аналізу*

Рік	Депозитний портфель, тис. грн.	Кредитний портфель, тис. грн.	Доходність активів, %
2019	14667111	12383470	2,45%
2020	17139595	12560001	1,58%
2021	22818308	15533891	1,48%
2022	24872277	13484203	0,11%
2023	29313480	13554219	0,18%

*Розраховано за даними річної звітності АТ «ТАСКОМБАНК»

Щоб оцінити вплив розміру депозитного та кредитного портфелів на дохідність активів, ми використаємо традиційне двофакторне рівняння::

$$D = f(F_1; F_2)_t + \sigma_t \quad (3.1)$$

де D – доходність активів банку;

F_1 - величина депозитного портфелю;

F_2 - величина кредитного портфелю.

Формула 3.1 служить моделлю для оцінки того, як зміни в депозитних і кредитних портфелях впливають на прибутковість активів протягом певного періоду часу. Включення індексів t вказує на те, що значення f_t і δt будуть змінюватися в різні періоди. Значення δt підкреслює наявність випадкової помилки між фактичними значеннями та значеннями, розрахованими статистичною моделлю протягом періоду t .

Щоб вивести математичне рівняння для двофакторної статистичної моделі, ми будемо використовувати програмне забезпечення Excel для аналізу даних і використовувати регресію як інструмент для аналізу. Отримані показники, як показано в таблиці 3.2, такі::

Таблиця 3.2

Вплив зміни депозитного та кредитного портфелів на величину доходності активів банку

Показники	Коефіцієнти
Y-перетин	0,020076236
Депозитний портфель (F_1)	-1,77126E-09
Кредитний портфель (F_2)	2,2269E-09

Зв'язок між змінними можна візуально представити через двовимірну площину, створену за допомогою статистичної техніки множинної регресії. Ця площина характеризується рівнянням:

$$D = 0,0201 - 1,77E - 09 \times (F_1)_t + 2,23E - 09 \times (F_2)_t \quad (3.2)$$

Від'ємний нахил (-1,77E-09) площини по відношенню до обсягу коштів на вимогу вказує на обернену залежність між прибутковістю активів та змінами депозитного портфеля. З іншого боку, позитивний нахил (2,23E-09) площини по відношенню до кредитного портфеля означає вплив змін у кредитному портфелі на показник доходності активів. Варто відзначити позитивний вплив другого чинника на прибутковість активів банку.

Наступним кроком є визначення прогнозованого показника прибутковості активів банку в майбутньому періоді. Для цього ми спочатку використаємо методи економіко-математичного моделювання разом із інструментами Excel для розрахунку прогнозованих значень депозитного та кредитного портфелів станом на 1 січня 2024 року. Ці значення оцінюються у 14357070,2 тис. грн. та 12850016,8 тис. грн., відповідно.

$$D = 0,0201 - 1,77E - 09 \times 14357070,2 + 2,23E - 09 \times 12850016,8 = 0,074\%$$

Підставивши наведені значення в рівняння 3.2, ми можемо розрахувати прогнозований індекс прибутковості активів для банку в 2024 році, який становить 0,074%. Це свідчить про те, що при скороченні кредитного портфеля банку та збільшенні депозитних зобов'язань існує ймовірність зниження доходності активів банку до 0,074%.

3.2. Напрями забезпечення ефективного управління фінансовими ресурсами комерційного банку АТ «ТАСКОМБАНК»

Під час аналізу фінансових ресурсів АТ «ТАСКОМБАНК» з 2020 по 2023 роки було виявлено, що деякі показники банку зменшилися через негативні наслідки війни у 2022 році. Як наслідок, існує дефіцит коштів для довгострокових операцій, для кредитів на підтримку реального сектору економіки, що становить значний виклик для банківської установи. Незважаючи на це, протягом усього проаналізованого періоду часу банк дотримувався всіх нормативів Національного банку України (НБУ), що свідчить про те, що він має достатній рівень капіталу відповідно до поточних вимог, встановлених центральним банком.

Успіх залучення коштів і підвищення їх рівня значною мірою залежить від майстерності управління фінансовими ресурсами банку. Для цього вкрай необхідно створити комплексну систему контролю за фінансовими ресурсами АТ «ТАСКОМБАНК». Ця система має гарантувати як фінансову стабільність, так і прибутковість, навіть перед обличчям фінансової кризи, спричиненої негативними наслідками війни.

У загальних рамках управління фінансовою діяльністю банківської установи система управління фінансовими ресурсами відіграє вирішальну роль. Ця система охоплює структури та процеси організації, що дозволяє їй працювати систематично, забезпечуючи плавний потік фінансових ресурсів і в кінцевому підсумку досягаючи запланованих результатів, таких як підвищення прибутковості, ліквідності та конкурентоспроможності. Як правило, сучасні системи управління дотримуються циклу PDCA (Plan-Do-Check-Act), який включає планування, впровадження, перегляд і коригування стратегій і дій.

Структура системи включає різні компоненти, які відіграють вирішальну роль в управлінні фінансовими ресурсами. Ці компоненти включають об'єкт і суб'єкт управління, фінансові важелі, методи, принципи та

положення, які безпосередньо впливають на ефективність управління фінансовими ресурсами (табл.3.3).

Таблиця 3.3

Основні складові системи управління фінансовими ресурсами комерційного банку АТ «ТАСКОМБАНК»

Основні компоненти системи	Характеристика
Формуючий блок системи	
Основна мета	ефективне формування та використання фінансових ресурсів для досягнення запланованих результатів, а саме зростання прибутковості, ліквідності та конкурентоспроможності банку
Об'єктом управління	виступають фінансові ресурси банківської установи у всій їх різноманітності
Суб'єкти	Зовнішні суб'єкти – НБУ, акціонери; Внутрішніми суб'єктами – виступають всі ланки та рівні організаційної структури банківської установи, на які покладено відповідальність за формування та використання цих ресурсів
Принципи	Загальні принципи: наукової обґрунтованості, цілісності системи, комплексного підходу, оптимальності та ефективності, єдності елементів. Специфічні принципи: забезпечення оптимального рівня витрат, безпеки операцій банку, забезпечення надійності, комплексності, безперервності, адаптивності, забезпечення ліквідності, оперативності
Функції	- забезпечення діяльності банківської установи достатнім обсягом фінансових ресурсів; - забезпечення виконання нормативів центрального банку щодо кількісних та якісних параметрів власних фінансових ресурсів..
Забезпечення системи	Фінансове забезпечення - внутрішні та зовнішні джерела формування фінансових ресурсів; Інформаційне забезпечення – система внутрішніх документів, фінансова звітність банку, статистичні дані, засоби масової інформації, Інтернет, результати власних і незалежних досліджень ринку; Нормативно-правове забезпечення – закони України, постанови НБУ, накази, листи, інструкції, положення, статут банку; Організаційне забезпечення – правління банку, фінансовий департамент банку, фінансовий відділ банку, відділ активно-пасивних операцій
Фінансові методи управління	фінансове прогнозування, планування, фінансовий облік, фінансовий аналіз, фінансовий контроль
Важелі системи управління	нормативні вимоги щодо банківського капіталу, формування резервів, відсотки по депозитам, прибуток, дивіденди та інші

Грамотне управління фінансовими ресурсами банку передбачає важливу спрямованість на ефективне управління його активами та пасивами. Для досягнення цього банк повинен оцінити управління активами та пасивами шляхом розрахунку різних коефіцієнтів. За допомогою аналізу балансу можна

виявити будь-які відхилення від мінімально допустимих значень або значні перевищення. У разі зниження нижче допустимих значень комерційні банки зобов'язані у місячний термін відкоригувати показники та привести їх у відповідність з нормативними значеннями.

Навпаки, комерційний банк, як і будь-який інший бізнес, прагне підтримувати ліквідність, щоб підтримувати прибуткові операції. Таким чином, якщо фактичне значення показника первинної ліквідності перевищує мінімальну вимогу, це відображає втрачені можливості для отримання прибутку. Важливо відзначити, що аналіз ліквідної позиції банку повинен проводитися разом з оцінкою його прибутковості.

Водночас унікальність банківської діяльності як фінансової установи, яка покладається на кошти клієнтів, зумовлює необхідність використання показників ліквідності. Оптимальна ліквідність досягається шляхом максимізації коштів і залишків по відношенню до інших активів. Однак такий підхід призводить до мінімального прибутку банку. Для максимізації прибутку необхідно використовувати кошти на кредитування та інвестиції, що вимагає зведення до мінімуму грошових коштів і залишків на коррахунках. Проте ця гонитва за максимізацією прибутку ставить банк під загрозу його спроможності виконувати свої зобов'язання перед клієнтами.

Щоб оцінити потребу в ліквідності, банк повинен спочатку розглянути свої короткострокові потреби. Існує два підходи до прогнозування цієї потреби. Перший передбачає аналіз попиту на кредити та очікуваних депозитів ключових клієнтів, а другий передбачає прогнозування обсягів кредитів і депозитів. Для виконання цього завдання необхідно провести попереднє вивчення економічної та фінансової кон'юнктури місцевого ринку, особливостей клієнтури, потенційних можливостей експансії на нові ринки, перспектив розвитку банківських послуг, таких як запровадження нових методів розрахунків, довірчих послуг, лізингу, факторингу тощо. Також важливо враховувати національні чинники, такі як зміни в монетарній політиці та законодавстві. Завдяки ретельному вивченню та прогнозуванню

цих факторів банк може більш точно визначити частку необхідних ліквідних коштів у своєму портфелі активів. Крім того, банку слід спиратися на власний досвід. Після визначення розрахункової суми ліквідних коштів банк повинен створити резерв для покриття неочікуваних зобов'язань.

Здатність банку підтримувати необхідну ліквідність досягається шляхом реалізації цілеспрямованої стратегії, яка охоплює як пасивні, так і активні операції. Ця стратегія ретельно розроблена з урахуванням унікальних ринкових умов і характеру транзакцій, що здійснюються. В результаті банк має змогу ефективно управляти своїми ресурсами та забезпечувати бажаний рівень ліквідності.

Під час процесу управління активами банк повинен визначити пріоритети таких аспектів:

1) Підвищення ефективності управління грошовими коштами шляхом розробки стратегій щодо надходження та відтоку коштів, а також створення графіків платежів.

2) Концентрація зусиль на підвищенні загальної прибутковості операцій банку, зосереджуючись також на підвищенні прибутковості окремих операцій.

3) Практична реалізація підходу до управління резервними позиціями. Цей метод передбачає прогнозування кількості ресурсів, які можна отримати з грошового ринку для фінансування потенційного відтоку коштів, а не попереднє створення вторинних резервів.

При вдосконаленні системи управління фінансовими ресурсами банку важливо дотримуватися наступних принципів.

Перш за все, стратегічне планування та фундаментальна політика відіграють ключову роль. Керівний орган банку повинен розробляти стратегії розвитку банку та контролювати зусилля підрозділів для досягнення поставлених цілей. Основною метою стратегічного планування та управління є впровадження інноваційних та перспективних напрямів діяльності та продуктів банку, що в свою чергу сприятиме розширенню обсягів операцій, збільшенню доходів банку та зростанню ринкової вартості його акцій.

Важливим є чітке розмежування повноважень і відповідальності. Основа системи управління повинна ґрунтуватися на концепції делегування повноважень з вищих рівнів на нижчі, одночасно створюючи надійну систему контролю.

Рівень кваліфікації та самостійність є вирішальними аспектами для спеціаліста з управління фінансовими ресурсами. Вкрай важливо, щоб вони володіли необхідним досвідом і здатністю висловлювати неупереджену та об'єктивну професійну точку зору. З метою підвищення професійної компетентності можна вважати доцільним утворення комітету, наприклад ревізійної комісії,.

Ефективний контроль і управління є важливими в банківській галузі. Банк дотримується принципу спільного прийняття рішень, гарантуючи, що жодне рішення не приймається ізольовано. Основною метою внутрішнього банківського контролю є прийняття оперативних та ефективних рішень, які відповідають потребам ефективного управління ризиками в секторі.

Необхідність включення висновки як зовнішніх, так і внутрішніх аудиторів у щоденну роботу. Система внутрішнього контролю банку, яка охоплює внутрішній аудит, підтримує тісну співпрацю з аудиторськими фірмами, які проводять щорічні зовнішні аудити банку. АТ «ТАСКОМБАНК» Банк стабільно співпрацює з авторитетною аудиторською компанією ПрАТ «КПМГ Аудит».

Основні цілі системи внутрішнього контролю включають гарантування дотримання всіма працівниками банку юридичних зобов'язань під час виконання своїх службових обов'язків та оцінку стратегій пом'якшення ризиків, пов'язаних з банківськими операціями. З появою нових аспектів у банківській справі необхідні знання в управлінні ризиками та оптимізації бізнес-процесів. Крім того, внутрішній аудит більше не зосереджується лише на перевірці фінансових звітів; тепер він охоплює інші важливі сфери. Надання всебічної управлінської допомоги в різних секторах поступово набуває значення.

Необхідна комплексна система мотивації та надихання співробітників. Ця система має включати різні компоненти, такі як надання матеріальних стимулів відповідно до галузевих стандартів, оцінка ефективності роботи кожного працівника в банківському секторі, сприяння ініціативі та винагорода за ефективне виконання завдань, забезпечення гарантованих можливостей кар'єрного зростання та інвестування в навчання та розвиток працівників. .

Для забезпечення ефективного менеджменту та встановлення гармонійних відносин між власниками та правлінням вкрай важливо підвищити прозорість структури банку. Без чіткої та зрозумілої структури організація ефективного управління стає практично неможливою. Крім того, важливо чітко визначити права та обов'язки кожної групи акціонерів.

Впровадити підхід оцінки організації зобов'язань за їх тривалістю, що дозволяє ефективно управляти пасивами банку. Цей метод дає можливість прогнозувати та модифікувати структуру пасивів відповідно до показників ліквідності, забезпечуючи виважену стратегію накопичення ресурсів та впливаючи на платоспроможність банку. Крім того, необхідно розробити комплексну політику управління капіталом і резервами, включаючи ретельний моніторинг співвідношення між власним і позиковим капіталом. Фахівцям банку вкрай необхідно ретельно проаналізувати депозитну базу установи.

Для ефективного управління вкладами важливо проаналізувати їх структуру. Строкові та ощадні депозити пропонують більшу ліквідність порівняно з депозитами до запитання. Для збереження стабільності депозитів вкрай важливо розробити комплексну стратегію. Одним із аспектів цієї стратегії є впровадження ефективних маркетингових методів, які покращують обслуговування клієнтів. Це гарантує, що клієнти залишаться лояльними до банку навіть під час кризи. Крім того, продовження строку ощадних вкладів може допомогти пом'якшити коливання сум депозитів у такі складні періоди.

Щоб забезпечити стабільність і надійність, важливо враховувати як джерело, так і стабільність родовищ. Вклади фізичних осіб, як правило, заслуговують більшої довіри, ніж вклади юридичних осіб, головним чином

через різницю в розмірі депозитів. Крім того, важливо оцінити надійність вкладів і кредитів, отриманих від інших кредитних організацій. Для ефективного управління непогашеними зобов'язаннями рекомендується перегрупувати їх за термінами погашення. Регулярний аналіз власних і залучених коштів банку необхідний, оскільки постійні зміни нормативно-правових актів і фінансових ринків ускладнюють оцінку ефективності управлінських рішень для банків. Посилення тиску на банки щодо збільшення власного капіталу зумовлює необхідність довгострокового планування обсягів та джерел зростання капіталу. Планування капіталу в банківській справі включає кілька ключових етапів, таких як розробка комплексного фінансового плану, визначення вимог до капіталу банку, розгляд його цілей і запропонованих нових послуг, врахування умов державного регулювання, оцінка обсягу капіталу, доступного з внутрішніх джерел, і вибір найбільш прийнятні джерела капіталу, які відповідають потребам і цілям банку.

При плануванні капіталу вкрай важливо враховувати загальний фінансовий план. Процес починається з визначення темпів зростання та структури активних операцій банку, що передбачає створення прогнозного балансу за цими операціями. Далі визначаються джерела фінансування цих операцій, а також прогнозується сума та походження отриманих коштів (як депозитних, так і недепозитних). Крім того, склад активів оцінюється на основі рівня ризику та узгоджується зі стратегією банку. Ці дані є основою для розробки плану доходів банку, який враховує різні сценарії процентних ставок і очікуваний обсяг непроцентних доходів і витрат. Прогнозуючи виплати дивідендів, стає можливим визначити потенційну суму внутрішньо створеного капіталу, зокрема прибуток, який можна розподілити на збільшення власного капіталу. Нарешті, необхідний обсяг необхідного зовнішнього капіталу розраховується на основі прогнозованого зростання активів.

Зростання власного капіталу банків можна пояснити двома основними джерелами: внутрішніми факторами, такими як прибуток і переоцінка коштів, і зовнішніми факторами, такими як випуск акцій або облігацій. Пропорція між

цими джерелами часто визначається розміром банку та стратегічним підходом. Більші банки, які мають доступ до національних і міжнародних фінансових ринків, мають перевагу в тому, що вони можуть випускати звичайні або привілейовані акції, а також облігації для підтримки свого постійного зростання. З іншого боку, меншим банкам може бути важко залучити інвесторів через їхню репутацію та нижчий рівень платоспроможності. Крім того, невеликі пропозиції цінних паперів стикаються з труднощами під час продажу на відкритому ринку та пов'язані з високими витратами та ризиками.

Для забезпечення стабільності банку вкрай важливо щодня аналізувати перспективи розвитку банку з урахуванням нормативів платоспроможності та ліквідності. Цей аналіз дозволяє банку вирішувати питання, пов'язані з розміщенням коштів, залученням ресурсів, збільшенням власного капіталу, розширенням участі в інших компаніях і банках, пошуком додаткових джерел доходу та розвитком нових операцій. Усі ці зусилля необхідно здійснювати, зберігаючи необхідні рівні ліквідності та платоспроможності. Проводячи цей тип аналізу, стає можливим передбачити різні коливання рівнів ліквідності та платоспроможності комерційного банку, що дозволяє оперативно вживати проактивні заходи для відновлення стабільності. Для цього доцільно включити до вашої команди менеджера з управління фінансовими ресурсами, який може проводити щоденну оцінку балансу. Це передбачає обчислення коефіцієнтів і порівняння їх із встановленими контрольними показниками.

З метою підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами менеджери мають можливість генерувати різні практичні пропозиції. Початкова пропозиція полягає в тому, щоб менеджер з фінансових ресурсів уважно стежив за діяльністю всіх відділів банку, які відповідають за залучення коштів, і узгоджував свої зусилля з діяльністю цих підрозділів.

Менеджер з управління фінансовими ресурсами банку має, як другу рекомендацію, створити прогноз операцій банку та використати цю інформацію для встановлення обґрунтованих меж або контрольних

показників. Це включає в себе передбачення, коли значні вкладники мають намір забрати кошти або, навпаки, збільшити свої депозити. Це дає змогу менеджерам виробляти відповідну стратегію у разі дефіциту або надлишку ліквідності.

Третя пропозиція – постійний перегляд вимог банку до ліквідності та оцінка розподілу коштів. Важливо запобігти як надлишку, так і нестачі ліквідності. Якщо надлишкова ліквідність не буде реінвестована того самого дня, банки можуть відчувати втрату доходу. З іншого боку, будь-який дефіцит слід негайно вирішувати, щоб уникнути негативних наслідків поспішного кредитування чи продажу активів, що також може призвести до втрати доходу.

Для зміцнення фінансової основи АТ «ТАСКОМБАНК» вкрай необхідно активізувати депозитну стратегію. Ефективна реалізація добре продуманої депозитної політики є ключем до досягнення розумного формування депозитного портфеля.

Для забезпечення успіху банку важливе значення має ціновий аспект депозитної політики. АТ «ТАСКОМБАНК» може зміцнити свою ресурсну базу та посилити свої позиції в українській банківській системі шляхом точного та оперативного врахування ринкових факторів при формуванні ціни реалізації своїх послуг.

Через обмежені ресурси, пов'язані зі зростанням банківської конкуренції, банк налагодив тісні стосунки з обраною групою клієнтів. Залежність банку від цих клієнтів зростає, оскільки клієнтська база стає вужчою. Для зміцнення ресурсної бази необхідно впроваджувати стратегічну депозитну політику, пріоритетом якої є підтримання необхідного рівня диверсифікації, забезпечення можливості отримання фінансових ресурсів з альтернативних джерел та дотримання збалансованого розподілу активів за обсягом і відсотками.

Мобілізація фінансових ресурсів фізичних осіб відіграє вирішальну роль у розширенні інвестиційних можливостей банку та збільшенні його ресурсної бази. Саме тому активізація процесу мобілізації грошових заощаджень має

велике макроекономічне значення, оскільки це забезпечує ефективність та оптимізацію депозитної політики банку при організації депозитного процесу.

Для встановлення чіткого напрямку депозитного процесу банк створює спеціальний документ, відомий як «депозитна політика банку». Цей документ ретельно розроблений після аналізу ресурсної бази банку з урахуванням її структури, поточного стану та динаміки. Він також тісно пов'язаний з іншими документами, які визначають основні напрямки та умови розміщення коштів. Депозитна політика слугує орієнтиром для перспектив розвитку банку, впливаючи на такі фактори, як баланс між власними та позиковими коштами, склад залучених коштів, бажані типи депозитів та умови залучення депозитів. Крім того, він розглядає баланс між строковими депозитами та відкритими депозитами, а також основну квоту для депозитів, серед інших важливих міркувань.

Основною метою депозитної політики є встановлення стану рівноваги, який спонукає як фізичних, так і юридичних осіб інвестувати свої кошти для підтримки широкого спектру банківської діяльності та підприємств, одночасно забезпечуючи достатній простір для підтримки позитивної процентної маржі. Цього неможливо досягти без впровадження добре розробленої стратегії. Емпіричні дані процвітаючих банків показують, що ефективна стратегія депозитної політики має ґрунтуватися на трьох фундаментальних принципах.

Забезпечення довгострокової прибутковості є основною вимогою будь-якої депозитної політики. Усі вжиті дії мають бути економічно вигідними, оскільки будь-які заходи, які не мають економічної цінності, призведуть до того, що банк не зможе виплачувати відсотки за вкладами чи здійснювати інші прибуткові банківські операції.

Ефективність банківських депозитів у фінансовій системі залежить від їх здатності залучати та використовувати на конкурентній основі. У випадках, коли існує фінансова монополія, коли один банк диктує процентні ставки за депозитами, ефективність значно знижується. І навпаки, коли між банками

існує конкуренція, система стає більш ефективною, надаючи клієнтам можливість вибору та мотивуючи банки оптимізувати свої операції.

Для збереження узгодженості депозитна політика не повинна містити суперечливих елементів. Важливо, щоб усі фінансові інструменти комерційного банку були взаємопов'язані. Наприклад, процентні ставки за депозитами мають впливати на процентні ставки за кредитами тощо.

Для формування депозитної політики необхідно включати певні компоненти, серед яких:

- окреслення досяжних цілей для конкретного етапу та сфери діяльності;
- встановлення інструкцій щодо проведення операцій по депозитах і рахунках;
- формування регламенту використання депозитів;
- досягнення гармонійної рівноваги між різними типами депозитів (тобто їх відсотковими ставками) та їх тривалістю, яка є найбільш вигідною для конкретних обставини.

Впроваджуючи запропоновані заходи, спрямовані на вдосконалення управління фінансовими ресурсами та реструктуризацію активної та пасивної складових балансу, АТ «ТАСКОМБАНК» зможе оптимізувати ефективність управління ресурсами з одночасним зниженням ризиків, пов'язаних із здійсненням банківських операцій.

ВИСНОВКИ

Дослідження, проведене в кваліфікаційній роботі, пропонує як теоретичні висновки, так і практичні рекомендації щодо вирішення проблем, пов'язаних із управлінням фінансовими ресурсами у комерційних банках.

1. Проаналізувавши різні концептуальні підходи до визначення терміну «фінансові ресурси банку», висунуті вітчизняними вченими, стає очевидним, що на сьогоднішній день загальноприйнятого визначення не існує. Виходячи з проведеного аналізу, пропонуємо розуміти поняття фінансових ресурсів банку як комплексну сукупність грошових і негрошових активів, якими володіє та використовує банківська установа (як через власність, так і через тимчасове запозичення) для підтримки своєї різноманітної діяльності, у тому числі підтримання ліквідності, отримання прибутку, посилення позицій на ринку та розвиток інфраструктури. На відміну від існуючих, це визначення фінансових ресурсів комерційного банку є більш комплексним і враховує такі фактори, як мета використання, джерела формування, права користування та матеріальне представлення фінансових відносин.

2. Початок діяльності будь-якої фінансової установи починається зі створення бази ресурсів, що складається в основному з власного капіталу банку. Цей капітал являє собою частину фінансових активів, якими володіє банк і є основою для його операцій. Крім того, банк акумулює кошти, які втілюють його зобов'язання як перед власниками, так і перед кредиторами, становлячи решту його фінансових ресурсів. Ці кошти знаходяться під контролем банку і можуть бути використані на його розсуд для отримання прибутку та сприяння майбутньому розширенню банку.

3. Основним джерелом фінансових ресурсів для банків є кошти, які вони залучають і позичають, які значно перевищують їхній власний капітал і не є власністю самого банку. Це означає, що у разі невиконання банком своїх зобов'язань перед суб'єктами господарювання, він повинен покривати всі збитки за рахунок власних коштів. Ця частина ресурсної бази банків має

потенціал для створення значних відтоків і припливів коштів у банківській установі, що дозволяє банкам брати активну участь у операційній діяльності та отримувати прибуток.

4. Дослідження проводилося на основі даних АТ «ТАСКОМБАНК» — сучасного та багатoproфільного банку в Україні, який пропонує широкий вибір банківських послуг у фінансовому секторі країни.

Станом на 1 січня 2024 року АТ «ТАСКОМБАНК» посідав 16 місце серед 63 банків України за розміром чистих активів. У 2023 році банк зафіксував доходи у розмірі 6328 млн. грн., що на 2924 млн. грн. або 85,90% більше порівняно з доходом 2020 року в 3404 млн грн. Більшість доходів, 79,35%, сформовано за рахунок процентних доходів у сумі 5021 млн. грн., тоді як комісійні доходи склали 13,95% від загальної суми доходів і склали 883 млн. грн. Часта всіх інших доходів склала 6,70% від загальних доходів банку у 2023 році. Що стосується витрат, то банк здійснював витрати на загальну суму 6265 млн. грн. у 2023 році, що відображає зростання на 3242 млн. грн. порівняно з 2020 роком, початком аналізованого періоду. У підсумку прибуток банку за 2023 рік склав 631 млн. грн, зменшившись порівняно з прибутком 2020 року на 318 млн. грн. або 83%.

5. На основі проведеного аналізу можна визначити, що з 2020 по 2023 рік банк зазнав значного розширення своєї діяльності. Про це свідчить значне зростання загальної суми балансу, яка зросла на 43,87%. Зокрема, зобов'язання зросли на 47,49%, а власний капітал – на 16,34%. Варто зазначити, що більшу частину пасивів банку, понад 90% складають його зобов'язання.

На протязі аналізованого періоду банк переважно накопичував зобов'язання за рахунок депозитів клієнтів. АТ «ТАСКОМБАНК» приділяє значну увагу залученню коштів через депозитні рахунки. Основна увага приділяється залученню коштів на строкові рахунки, оскільки ці кошти можна максимально використати для кредитної та інвестиційної діяльності. Значний вплив на конкуренцію мають як цінові методи (процентні ставки), так і

нецінові методи (різноманітність депозитних послуг, наявність додаткових послуг, оперативність і якість обслуговування тощо).

6. Рівень капіталізації виступає як основний фактор, який впливає на фінансовий стан і майбутні перспективи банку. Отже, АТ «ТАСКОМБАНК» надає першочергове завдання покращенню та підвищенню якості капіталу, щоб гарантувати як фінансову стабільність, так і стає зростання.

Якість і стабільність ресурсної бази АТ «ТАСКОМБАНК» відіграють важливу роль у забезпеченні фінансової стабільності та ефективності діяльності банку. Вирішальне значення має оптимальний баланс між статутним капіталом, резервним фондом, коштами суб'єктів господарювання, депозитами населення, субординованим боргом, міжбанківськими кредитами. Аналізуючи використання фінансових ресурсів банку, видно, що банк ефективно використовував платні ресурси та загальні ресурси. Проте наприкінці аналізованого періоду спостерігається тривожна негативна тенденція зі зниженням цих показників.

7. Використовуючи методи регресійного аналізу разом із офісним програмним забезпеченням Excel, ми провели аналіз, щоб перевірити рівень чутливості та визначити формульну залежність між рентабельністю активів банку та розміром депозитного та кредитного портфелів. Провівши розрахунки, ми отримали прогнозований індекс прибутковості активів для банку в 2024 році, який становить 0,074%. Це свідчить про те, що при скороченні кредитного портфеля банку та збільшенні депозитних зобов'язань існує ймовірність зниження дохідності активів банку до 0,074%.

8. Проведений теоретичний та практичний аналіз показав, що комерційні банки в Україні повинні активно застосовувати різні стратегії залучення фінансових ресурсів, щоб підтримувати ефективні операції. Основними напрямками розширення ресурсної бази українських банків є: сприяння зростанню як короткострокового, так і довгострокового банківського кредитування; збільшення капіталу; проведення гнучкої цінової політики, що передбачає різні процентні ставки для окремих клієнтів;

удосконалення системи банківського моніторингу; оптимізація використання наявних ресурсів банку для різноманітних проектів вітчизняного підприємства; сприяння розвитку сучасних додаткових банківських послуг, таких як Інтернет-банкінг, та підвищення якості обслуговування клієнтів.

Реалізуючи політику формування ресурсів, АТ «ТАСКОМБАНК» має розглянути можливість зосередитися на наступних напрямках для розширення масштабів діяльності. З метою підвищення довіри вкладників до банківських установ, залучення більших обсягів ресурсів, подолання наслідків економічної кризи та підвищення загальної ефективності як окремого банку, так і банківської системи в цілому, є кілька напрямків, які можна реалізувати. Це розширення клієнтської бази та підтримка постійної клієнтури, залучення власників малого бізнесу як потенційних власників депозитних рахунків, створення комплексної бази даних для управління клієнтською інформацією, диверсифікація асортименту пропонованих продуктів і послуг, впровадження інноваційних маркетингових методів для просування банківських продуктів, а також мінімізація витрат на придбання банківських ресурсів.

Ефективність управління фінансовими ресурсами банку має вирішальне значення для підвищення обсягу та якості залучених коштів. Для вирішення цього у кваліфікаційній роботі запропонована система управління фінансовими ресурсами АТ «ТАСКОМБАНК». Реалізація цієї системи дозволить банку ефективно використовувати свої фінансові ресурси, максимізувати прибутковість та ефективність, підтримувати оптимальний рівень ліквідності та платоспроможності, оперативно адаптувати стратегію управління ресурсами до мінливих економічних умов.

Таким чином, стратегічно вирішуючи всі ці сфери, комерційні банки можуть ефективно організувати свою діяльність і забезпечити необхідні фінансові ресурси для успіху.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азаренкова Г. М. Фінансові ресурси та фінансові потоки (теоретичний аналіз): Монографія Харків: ПП Яковлєва, 2013. 103 с.
2. Андрейків Т.Я., Сенещ П.М., Сивуляк М.М. Суть та значення фінансових ресурсів банку в забезпеченні його стабільності. URL: http://journals-lute.lviv.ua/journal/20_2017/14.pdf
3. Банківський менеджмент: інноваційні концепції та моделі: моногр./ За заг. ред. проф. Л.О. Примостки. К.: КНЕУ, 2017. 380 с.
4. Бойко Д.І., Коковіхіна О.О, Цебенко О.В. Фінансові ресурси банку: визначення та класифікація. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2016. № 54. С. 374 – 377.
5. Васюренко Л.Ф., Федосік І. М. Ресурси комерційного банку: теоретичний та прикладний аналіз: монографія. Харків: ПП Яковлєва, 2013. – 88 с.
6. Волкова В.В. Тенденції управління депозитними ризиками банку в умовах нестійкого ринкового середовища. *Економіка і регіон*. 2017. № 5 (66). С. 15-20.
7. Волкович О.Ю. Питання правового забезпечення України в контексті залучення банками капіталу на міжнародних ринках. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія : Право*. 2021. № 1. С. 127–133..
8. Вядрова И.М., Герцл И.В. Вплив структури депозитного портфеля банку на формування інвестиційного ресурсу. *Modern Economics*. 2017. № 6. С. 31-41.
9. Гайдаржийська О.М., Рибак О.М., Василенко В.В. Шляхи підвищення якості депозитного портфелю комерційного банку. *Гроші, фінанси і кредит*. Вип. 27. 2019. С.285 - 296
10. Данік Н., Ємельянов А. Теоретичні аспекти впливу якості ресурсної бази на фінансову стійкість банку. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. Vol. 1, No. 5, 2022, pp. 10-16.
11. Дибя М.І., Якімлюк Я.П. Фінансові ресурси банку: поняття та підходи до їх аналізу. *Галузева, міжгалузева та регіональна економіка*. URL:

<https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2b505b81-9019-4465-86f5-abd2a5cd7cf1/content>.

- 12.Дзюблюк О.В. Теоретичні та прикладні аспекти реалізації банками ресурсної політики: монографія. Тернопіль: Астон, 2012. 242 с.
- 13.Дрогоруб І.В. Взаємозв'язок дефініцій «фінансові ресурси банку», «ресурси банку», «ресурсна база банку». *Наукові записки Національного університету «Острозька академія», серія «Економіка»*. № 25. 2014. С. 104-108
- 14.Домбровська Л. В., Потривасва В.К. Сучасні тенденції в управлінні ресурсами комерційних банків України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. №21. С. 39–44.
- 15.Д'яконова І. І. Науково-методичні підходи до визначення об'єктного поля управління фінансами банку. *Ефективна економіка*. 2017. №9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5761>
- 16.Іноземцева Є. В., Волкова В.В. Концептуальні засади удосконалення формування ресурсного потенціалу банку. *Економіка і організація управління*. 2018. № 4(32). С. 56-64
- 17.Завальна С. О., Ларіонова К.Л. Економічна сутність банківських фінансових ресурсів, їх призначення та місце у діяльності банків. *Фінансові аспекти розвитку економіки України: теорія, методологія, практика: збірник наукових праць здобувачів вищої освіти і молодих учених*. Хмельницький : ХНУ. 2020. С.14-16.
- 18.Закон України «Про банки і банківську діяльність»: за станом на 27.04. 2024 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
- 19.Заруба О. Д. Банківський менеджмент та аудит. К. : Видавництво «Лібра». 2006. .224 с
- 20.Землячов С.В. Сутність, джерела формування та значення ресурсної бази комерційних банків. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL:

- http://www.nbuuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvfb/2009_3/Magazine_03_09_st12_pp68_74.pdf
21. Кількість банків в Україні (2008-2023). Мінфін. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/banks/stat/count/>
 22. Коваль С. Теоретичні аспекти фінансових ресурсів банку. *Світ фінансів*. №2. 2011. С. 82-91.
 23. Коваленко В. В. Достатність капіталу банків: сучасні виміри та подальші розвідки. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2022. № 1-2 (80-81). С. 77-94.
 24. Колодяжна Т. В., Федорова Д. С. Формування банківських ресурсів шляхом покращення умов депозитних послуг. *Приазовський економічний вісник*. 2018. №6(11). С. 444-448.
 25. Криховецька З.М., Кохан І.В. Проблеми та шляхи вдосконалення формування фінансових ресурсів банків. *Економіка та суспільство*. 2022. №39. URL: <C:/Users/User/Downloads/1344-Текстстатті-1296-1-10-20220614-4.pdf>.
 26. Лапіна І.С., Домбровська С.О. Застосування системного підходу в управлінні фінансовими ресурсами підприємства. *Теорія і практика сучасної науки (частина I): матеріали II Міжнародної науко-практичної конференції м. Київ, 15-16 червня 2017 р. Київ: МЦНД, 2017. С. 32-34.*
 27. Ларіонова К. Л., Донченко Т. В. Аналіз та тенденції розвитку депозитного ринку України. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2019. №2. С. 159-167
 28. Ларіонова К.Л., Капінос Г.І., Балактіонова Д.О. Проблеми формування фінансових ресурсів банківської системи України в умовах фінансової нестабільності. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 6. С. 7-16.
 29. Макаренко Ю. П., Хацько В. В. Оцінка управління депозитним портфелем комерційного банку на прикладі АТ «ОТП БАНК». *Інвестиції: практика та досвід* № 1. 2021. С 39 – 45.

- 30.Мельничук Н.Ю., Ковальчук С.С. Депозитна діяльність банківських установ у контексті формування їхньої ресурсної бази. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2020. № 1. С. 163–167.
- 31.Мироненко М.Ю. Напрями забезпечення ефективного процесу формування ресурсної бази банків. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 25. С. 164 – 170.
- 32.Мулик Т. О. Аналіз депозитних операцій банків: стан, проблеми та вдосконалення. *«Modern Economics»*, №28. 2021, С. 75-84.
- 33.Нянько В., Нянько Л., Нянько В. Банківська система за воєнного стану та у післявоєнному відновленні України. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2022. №35. С. 96-105.
- 34.Офіційний сайт НБУ. URL: <https://www.bank.gov.ua>.
- 35.Офіційний сайт АТ «ТАСКОМБАНК». URL: <https://tascombank.ua/>
- 36.Росола У.В., Кузьма Н.М. Оцінка сучасного стану депозитного ринку України. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. 2018.№ 1 (9). С. 174-180.
- 37.Рущишин Н.М., Милян І.І.. Сучасний стан та напрями розвитку депозитної діяльності банків України. 2019. URL: http://visnyk-onu.od.ua/journal/2019_24_2/22.pdf
- 38.Савлук М.І., Мороз А.М., Пуховкіна М.Ф. та ін. Гроші та кредит: підручник/ за заг. Ред. М.І. Савлука. К.: КНЕУ, 2006. 744 с.
- 39.Скрипник Ю.В., Рибалка В.В. Розвиток фінансового менеджменту в банківських установах. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. Випуск 6 (17). 2018. С. 594-599.
- 40.Томарович Т.В., Азаренкова Г.М. Концептуальні основи механізму управління фінансовими потоками банку в сучасних умовах. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2021. №3-4 (280-281). С. 54-58.
- 41.Ухожанський М.В. Основні напрями зростання прибутковості діяльності фінансової установи. *Матеріали VIII Студентської науково-практичної*

конференції факультету фінансів та банківської справи ОНЕУ «Стабілізація фінансово-економічної системи України». ОНЕУ. 2024.

42. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. /за заг.ред. Лапіної І. С., Одеса: Атлант, 2016. 313 с.
43. Чернишова Л.І., Мунтян К.П. Управління розвитком депозитних ресурсів банку для зміцнення його кредитного потенціалу. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. № 12. С. 20–25.

ДОДАТКИ

Звіт про фінансовий стан на 31 грудня 2022 року

тис. грн.

Найменування статті	При- мітки	31 грудня 2022 р.	31 грудня 2021 р. (перераховано)	31 грудня 2020 р. (перераховано)
1	2	3	4	5
АКТИВИ				
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	3 237 251	2 415 525	1 886 443
Кредити та аванси банкам	7	-	272 782	287 739
Кредити та аванси клієнтам	3,8	13 484 203	15 533 891	12 560 001
Інвестиції в цінні папери	9	10 087 234	10 345 541	7 056 354
Похідні фінансові активи		126 752	39 387	9 223
Інвестиційна нерухомість	10	55 482	91 479	95 372
Поточні податкові активи		7 135	-	-
Відстрочені податкові активи		-	2 533	-
Нематеріальні активи	11	23 051	17 186	2 174
Основні засоби та активи з права користування	12	700 609	629 131	1 079 838
Інші фінансові активи	3,13	986 294	962 228	915 451
Інші нефінансові активи	14	635 943	529 261	161 095
Загальна сума активів		29 343 954	30 838 944	24 053 690
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Кошти банків	16	193 142	3 717 303	2 746 838
Кошти клієнтів	17	24 872 277	22 818 308	17 139 595
Похідні фінансові зобов'язання		-	-	106
Боргові цінні папери, емітовані банком	18	9 560	113 768	116 840
Інші залучені кошти	19	301 649	248 002	199 637
Поточні податкові зобов'язання		-	19 963	33 320
Відстрочені податкові зобов'язання	29	20 720	-	5 946
Інші фінансові зобов'язання	21	479 982	537 639	636 677
Інші нефінансові зобов'язання	22	205 824	226 456	165 750
Резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії	20	26 475	33 237	11 587
Усього зобов'язань		26 109 629	27 714 676	21 056 296
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ				
Статутний капітал	23	1 960 100	1 960 100	1 647 143
Емісійний дохід	23	42 011	42 011	42 011
Нерозподілений прибуток		779 247	939 175	1 123 836
Резерви та інші фонди банку		330 250	130 250	111 194
Інші резерви	23	122 717	52 732	73 210
Усього власного капіталу		3 234 325	3 124 268	2 997 394
Загальна сума зобов'язань та власного капіталу		29 343 954	30 838 944	24 053 690

Затверджено до випуску та підписано

25 квітня 2023 року

Голова Правління

Головний бухгалтер

Володимир ДУБЄЙ

Ігор ГЕРАСИМЧУК

Звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід за 2022 рік

тис. грн.

Найменування статті	Примітки	2022 р.	2021 р.
1	2	3	4
Процентні доходи, які розраховуються за ефективною процентною ставкою	24	3 935 213	2 774 679
Процентні доходи з фінансового лізингу (оренди)	24	228 503	207 151
Інші процентні доходи	24	1 934	-
Процентні витрати, які розраховуються за ефективною процентною ставкою	24	(1 921 106)	(1 150 730)
Процентні витрати за орендним зобов'язанням орендаря	24	(13 372)	(16 680)
Чистий процентний дохід		2 231 172	1 814 420
Комісійні доходи	25	924 044	837 862
Комісійні витрати	25	(534 515)	(437 554)
Чистий прибуток від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток		188 394	22 088
Чистий прибуток від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		2 451	4 689
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою		486 814	66 215
Чистий прибуток від переоцінки іноземної валюти		150 067	25 466
Чистий прибуток (збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості	10	8 836	(655)
Доходи, які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		4 795	98 146
Витрати, які виникають під час первісного визнання фінансових зобов'язань за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		-	(4)
Прибуток, що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		1 564	10 136
Збиток від збільшення резерву під очікувані кредитні збитки	26	(2 104 202)	(270 802)
Інші доходи	27	159 992	124 011
Витрати на виплати працівникам		(725 396)	(797 116)
Амортизаційні витрати		(106 478)	(91 694)
Адміністративні та інші операційні витрати	28	(627 137)	(837 466)
Збиток від зменшення корисності для нефінансових активів	14	(9 935)	(4 126)
Інші витрати		(7 285)	(8 364)
Прибуток до оподаткування		43 181	555 252
Витрати на сплату податку	29	(12 231)	(99 190)
Прибуток за рік		30 950	456 062

АТ «ТАСКОМБАНК»

Фінансова звітність за рік, що закінчився 31 грудня 2023 року

Звіт про фінансовий стан на 31 грудня 2023 року

тис. грн.

Найменування статті	Примітки	31 грудня 2023 р.	31 грудня 2022 р.
1	2	3	4
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	4 724 429	3 237 251
Кредити та аванси банкам	7	506 457	-
Кредити та аванси клієнтам	8	13 554 219	13 484 203
Інвестиції в цінні папери	9	12 592 451	10 087 234
Похідні фінансові активи		6 180	126 752
Інвестиційна нерухомість	10	766 627	55 482
Поточні податкові активи		-	7 135
Нематеріальні активи	11	46 224	23 051
Основні засоби та активи з права користування	12	795 567	700 609
Інші фінансові активи	13	961 950	986 294
Інші нефінансові активи	14	268 159	635 943
Непоточні активи або групи вибуття, класифіковані як утримувані для продажу	15	384 938	-
Загальна сума активів		34 607 201	29 343 954
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків	16	179 463	193 142
Кошти клієнтів	17	29 313 480	24 872 277
Похідні фінансові зобов'язання		35 600	-
Боргові цінні папери, емітовані банком	18	78 521	9 560
Інші залучені кошти	19	70 539	301 649
Поточні податкові зобов'язання		80 086	-
Відстрочені податкові зобов'язання	29	24 340	20 720
Інші фінансові зобов'язання	21	998 059	479 982
Інші нефінансові зобов'язання	22	225 634	205 824
Резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії	20	114 422	26 475
Усього зобов'язань		31 120 144	26 109 629
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	23	1 960 100	1 960 100
Емісійний дохід	23	42 011	42 011
Нерозподілений прибуток		840 755	779 247
Резервні та інші фонди банку		331 797	330 250
Інші резерви	23	312 394	122 717
Усього власного капіталу		3 487 057	3 234 325
Загальна сума зобов'язань та власного капіталу		34 607 201	29 343 954

Затверджено до випуску та підписано

18 квітня 2024 року

Голова Правління

Головний бухгалтер

Володимир ДУБСЬ

Ігор ГЕРАСИМЧУК

Звіт про прибутки і збитки та інший сукупний дохід за 2023 рік

тис. грн.

Найменування статті	Примітки	2023 р.	2022 р.
1	2	3	4
Процентні доходи, які розраховуються за ефективною процентною ставкою	24	4 740 013	3 935 213
Процентні доходи з фінансового лізингу (оренди)	24	264 503	228 503
Інші процентні доходи	24	16 045	1 934
Процентні витрати, які розраховуються за ефективною процентною ставкою	24	(2 652 539)	(1 921 106)
Процентні витрати за орендним зобов'язанням орендаря	24	(8 484)	(13 372)
Чистий процентний дохід		2 359 538	2 231 172
Комісійні доходи	25	883 112	924 044
Комісійні витрати	25	(605 667)	(534 515)
Чистий прибуток від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток		46 502	188 394
Чистий прибуток від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		8 014	2 451
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою		225 716	486 814
Чистий прибуток від переоцінки іноземної валюти		93 979	150 067
Чистий (збиток) / прибуток від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості	10	(134 041)	8 836
Доходи, які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		27 737	4 795
Прибуток, що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		1 542	1 564
Збиток від збільшення резерву під очікувані кредитні збитки	26	(1 089 204)	(2 104 202)
Інші доходи	27	154 929	159 992
Витрати на виплати працівникам		(880 251)	(725 396)
Амортизаційні витрати		(118 948)	(106 478)
Адміністративні та інші операційні витрати	28	(781 771)	(627 137)
Збиток від зменшення корисності для нефінансових активів		(9 400)	(17 220)
Прибуток до оподаткування		181 787	43 181
Витрати на сплату податку	29	(118 732)	(12 231)
Прибуток за рік		63 055	30 950